Frați de grai, frați de trai

ZIAR GRATUIT

Români în Andalucía

Publicație pentru românii din Andalucía și întreaga Spanie. Apare lunar. Anul IV, Nr. 36, Septembrie 2024

Interferențe culturale româno-spaniole

Afinitatea din ce în ce mai pronunțată dintre popoarele român și spaniol, comunități aflate la cele două extremități al continentului nu a fost una facilitată de proximitatea geografică ci mai degrabă de contextul istoric și cultural, grefată pe o înrudire de limbă și de origine comună.

Printre cei care au contribuit la această apropiere spirituală au fost mai întâi cărturarii, (în articolele anterioare am amintit doar câțiva dintre ei), dintre care unii de conjunctură, cum a fost de exemplu V.A.-Urechea, căsătorit cu fiica medicului reginei Isabela a Spaniei, ...

Dan Toma DULCIU, pag. 9

Avram Iancu

Eroul național al românilor, simbolul etern al luptei pentru libertate și demnitate națională, celebrat la 200 de ani de la nașterea sa

Anul 2024 a fost declarat Anul Avram Iancu, marcând două secole de la nașterea unuia dintre cei mai mari lideri ai revoluției române din Transilvania și ai luptei pentru drepturile naționale ale românilor.

Ciprian DEMETER, pag. 12-13-14

PREȘEDINTELE ȘI ROMÂNII DIN STRĂINĂTATE

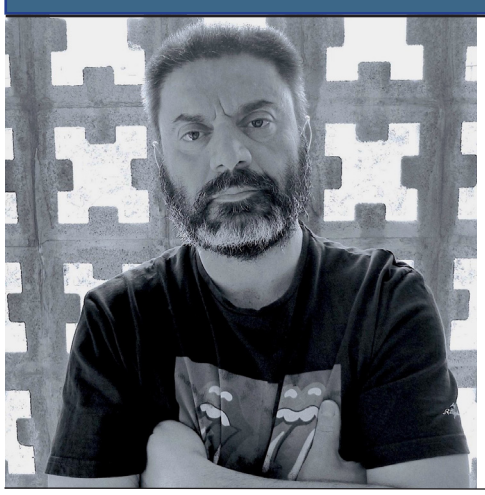
România puternică este acel stat care are grijă ca drepturile cetăţenilor săi să fie respectate, oriunde s-ar afla ei. Indiferent de distanțe, apartenența la o națiune nu se pierde niciodată.

Principalul obiectiv al Președintelui României este construirea unei relații puternice a societății românești și a statului român cu diaspora, benefică în ambele direcții. Potențialul strategic al diasporei românești ca punte de legătură cu celelalte state trebuie valorificat, iar instituțiile abilitate trebuie să aibă capacitatea de a înlesni contribuția unei diaspore numeroase la dezvoltarea și modernizarea României.

Titi SULTAN, pag. 17

PAUL GABOR

pag. 3

REVOLUȚIA COIFURILOR DE STANIOL

Ideea acestui text îmi venise în urmă cu cîteva săptămîni, după cîteva raiduri pe grupurile de români din diaspora. Sînt sute de mii de oameni care schimbă opinii, cer informații, se ajută între ei, întreabă diverse lucruri și capătă răspunsuri la fel de diferite. Olteni, moldoveni, ardeleni, toate limbile și obiceiurile, sclipici, cafeluțe, motani, zorzoane, se strîng bani pentru cei aflați la nevoie, se mai și înjură oamenii între ei, se vînd mașini, se caută zboruri ieftine și horincă de calitate. Ca la piață, ca acolo unde se strîng mulți și ies la iveală demonii din fiecare. Se apropie alegerile parlamentare și cele pentru Cotroceni, spiritele se încing foarte mult, iar privirile mele vînează temele suculente. Mereu am fost atras de nostalgici, trebuie să recunosc că îmi produc o undă de duioșie aparte: cei care îl plîng pe Ceaușescu și cozile la butelii, vacanțele la Sovata și chiftelele din făină de pește, traiul la lumînare din anii ’80, cartela de pîine și calupurile de parizer pe care le găseai doar dacă Dumnezeu se îndura și te mîngîia

editorial

COMUNICAT DE PRESĂ – PREMII la Concursul Internațional de Creație CulturO, Madrid, Spania, ediția I-a

Concursul internaţional de creaţie CulturO, a devenit, încă de la prima ediţie, prin numărul mare de aplicaţii şi calitatea deosebită a acestora, cel mai important concurs de artă şi spiritualitate al diasporei româneşti. Nu mai puţin de 96 de artişti au aplicat, sarcina Juriului fiind una extrem de dificilă. Juriul, în componenţa Mariana FERIDE – preşedinte, Adrian SUCIU – vicepreşedinte, Valeru CIUREA – secretar şi Cristin ART, Maria Isabel de la CRUZ ABALO, BALÁZS F. Attila, Antonio CALDERON DE JESUS, Menachem FALEK, Nicolae SILADE – membri, împreună cu partenerii CulturO 2024, au stabilit lista premianţilor.

Aceştia sunt:

Valeriu BARBU, Italia
- Premiul CulturO 2024 pentru Literatură
Lucian BINDER CATANĂ, Germania
-Premiul CulturO 2024 pentru Arte plastice
Tic PETROŞEL, România
-Premiul CulturO 2024 pentru Muzică

Juriul a decis să nu acorde, la această ediţie, Premiul CulturO 2024 la secţiunile Arta actorului şi Dans.

De asemenea, se acordă următoarele premii din partea partenerilor CulturO 2024:

Janeta IUGA, România
-Premiul Boema 9 pentru poezie
Lucilla TRAPAZZO, Elveția
-Premiul revistei Tribuna pentru poezie
Igor URSENCO, Anglia
-Premiul revistei Tribuna pentru poezie
Medana OPREA, România
-Premiul LSR Filiala Spania pentru volum poezie
Gabriel NAN, Spania
-Premiul Grupo Literario OmegaM, Spania pentru poezie
Nicolaie DINCĂ, România
-Premiul Publicației „Români in Andalucia”, Spania pentru publicistică
Corina DAŞOVEANU, România
-Premiul „Centro Cultural La Tierra Tracia”, Spania pentru volum poezie

Juriul îi felicită pe toţi şi mulţumeşte tuturor concurenţilor, organizatorilor şi partenerilor pentru interesul arătat şi sprijinul acordat acestui eveniment de marcă al vieţii spirituale a diasporei româneşti.

În perioada 4-6 octombrie 2024 se va desfășura in Alcalá de Henares, Comunitatea Madrid, Spania a doua ediție a **„CultuRo – Festival de Carte și Arte al Românilor de Pretutindeni”.**

Festivalul se dorește a fi un vector important în cercetarea, cunoașterea și popularizarea patrimoniului cultural, istoric, etnografic și spiritual al rezidenților români, diversitatea prin identitate și continuitate socio-culturală, să faciliteze schimburi culturale și dialogul social între românii din diaspora și țara de rezidență și integrarea acestora prin menținerea identității naționale.

Vor participa peste 100 de autori și artiști români din Spania și Europa, edituri, instituții, centre culturale, universități, grupuri profesionale, ong-uri, public larg. Invitați de onoare: scriitori și artiști spanioli și internaționali. Pe întreaga durată a Festivalului se vor desfășura lansări și prezentări de carte, întâlniri, dezbateri, seminarii, piese de teatru, expoziții fotografice și etnografice, proiecții filme, ateliere pentru copii și evenimente interactive, activități culturale și sociale dedicate publicului român și spaniol.

Vor fi prezentate Expoziții Colective de Arte Plastice și Vizuale precum și expoziții particulare.

Vă așteptăm alături de noi în acord cu ideea perenă că arta conectează culturile, creează spații de elecțiune, stabilește punți, răspunde unor nevoi sociale, emoționale, în speranța unui progres real al colaborării comunității românilor din Peninsula Iberică.

„Continuăm să credem în efortul colectiv și în gestul onest și responsabil de a pune umărul la creșterea consumului de artă și cultură și la crearea unui context favorabil repunerii permanente în discuție a problemelor, provocărilor și conflictelor existente în cultură, educație și societate.“

„Citește românește, gândește românește, trăiește și simte românește“, un proiect inițiat de Centro Cultural La Tierra Tracia - Asociación Romanati și susținut de Departamentul pentru Românii de Pretutindeni.

Promovăm și susținem proiecte și valori ale românilor!

Organizatorii
Asociación Socio-Cultural Romanati - Centro Cultural La Tierra Tracia, Spania

Frați de grai, frați de trai
Români în Andalucía
Publicație pentru românii din Andalucía și întreaga Spanie. Apare lunar.

Editor: Asociación Socio-Cultural Romanati
Redacția: Centro Cultural La Tierra Tracia
Calle Geranio 28, El Ejido, Almeria, 04700, Spania
Email: asociacionromanati@gmail.com
www.romaniinandalucia.com
facebook.com/romaniinandalucia
Tel/WhatsApp: +34 641 847 842

Director: Mircea G. Florescu
Redactor Șef: Cristian Ghica
Redactori: Andra Fornea, Corneliu O. Rodeanu, Titi Sultan, Laura Cătălina Dragomir, Sorin Bălășcău
Colaboratori: Camelia Potârniche, Șerban Cionoff, Ionuț Țene, Valeru Ciurea, Nicolae Coande, Cristian Segărceanu, Andreea Constantinescu, Tanța Tănăsescu, Gelu Sabău
Machetare grafică: Dorina Florescu

DEPARTAMENTUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI
Această publicație a fost tipărită cu sprijinul Departamentului pentru Românii de Pretutindeni
www.drp.gov.ro
Publicație apărută cu susținerea Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România
103 ani Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România 1919-2022
Conținutul acestei publicații nu reprezintă poziția oficială a Departamentului pentru Românii de Pretutindeni.

REVOLUȚIA COIFURILOR DE STANIOL

PAUL GABOR

Ideea acestui text îmi venise în urmă cu cîteva săptămîni, după cîteva raiduri pe grupurile de români din diaspora. Sînt sute de mii de oameni care schimbă opinii, cer informații, se ajută între ei, întreabă diverse lucruri și capătă răspunsuri la fel de diferite. Olteni, moldoveni, ardeleni, toate limbile și obiceiurile, sclipici, cafeluțe, motani, zorzoane, se strîng bani pentru cei aflați la nevoie, se mai și înjură oamenii între ei, se vînd mașini, se caută zboruri ieftine și horincă de calitate. Ca la piață, ca acolo unde se strîng mulți și ies la iveală demonii din fiecare. Se apropie alegerile parlamentare și cele pentru Cotroceni, spiritele se încing foarte mult, iar privirile mele vînează temele suculente. Mereu am fost atras de nostalgici, trebuie să recunosc că îmi produc o undă de duioșie aparte: cei care îl plîng pe Ceaușeascu și cozile la butelii, vacanțele la Sovata și chiftelele din făină de pește, traiul la lumînare din anii '80, cartela de pîine și calupurile de parizer pe care le găseai doar dacă Dumnezeu se îndura și te mîngîia mai des pe creștet. Mă surprinde întotdeauna prezența acestor oameni în Occident și mi-am pus și eu întrebările clasice: ce faci aici, în plin capitalism, de ce vii la patron ca să fii tratat ca o „slugă", cum de alegi libertatea unui sistem democratic dacă ți-e dor de traiul fără pașaport și viața într-un bloc de beton cît o cutie de chibrituri?

Fănel este din Ploiești. E trecut binișor de 55 de ani, a terminat liceul la seral. Acum lucrează ca mecanic de întreținere într-o fabrică din apropierea Barcelonei. Ne mai întîlnim la o cafea, mai punem ordine în lume și îmi dă vești despre magazinele românești care apar prin zonă. Nu-i plac spaniolii, zice că nu se pricep la nimic: *Îs proști, dom'le, nu știu să strîngă o piuliță. Dacă nu eram noi, mureau de foame. Am venit ca să le facem treburile murdare.* Este mereu nervos Fănel al meu. Lucrează aici cu acte-n regulă de prin 2002, are 14 salarii pe an, vacanță, și-a luat un apartament prin bancă, cele două fete lucrează și ele. Cea mai mare e-n prag de măritiș, a cunoscut un spaniol și se iubesc de mama focului. Nu prea îmi place de brunetul ăsta, aș fi vrut un român de-al nostru. Dar n-am ce face, fata mi-a zis că nu mai vrea să mă vadă dacă mă opun. Mă atrag nostalgicii după ***„vremurile bune"***, ziceam. Îi studiez, încerc să le înțeleg felul de a fi și nemulțumirile constante. Prahoveanul meu are două antene parabolice în balcon și trei televizoare care stau deschise în permanență pe manele, horoscop și pe dom' Ciutacu. Îi urăște pe ***„alde Cioloș"***, știe sigur că e nepotul lui Soros și că Clotilda, franțuzoaica aia rîrîită, a furat voturi cu carul, altfel nu ajungea la Primărie, sfîrșitul lumii e aproape, că așa spune nu știu ce mare iluminat, vaccinul a fost o prostie, coronavirusul a fost inventat de miliardarii lumii ca să ne mai împuținеze. Nu mai sînt resurse, domnule, nu mai ajunge mîncarea pentru toți și s-au gîndit să ne omoare cu cipuri și cu leucemie programată. Din sufragerie se aude o jelanie în boxe. I-auzi, e Adi Minune la botezul unui șmecher din Craiova. Ce gît are, cum le cîntă ăsta. Și Placido Domingo a vrut să scoată un album cu el. La Sala Palatului. Bem niște vin de Valea Călugărească de la unchiu' Mircea de la moșie. E bun, are gust de doagă așa cum îmi place mie, îmi aduce aminte de vinul făcut de bunicul meu la țară.

În casă, intru din nou pe grupurile de români: Cine, mă, Ciucă? Nu vezi că e sclavul neamțului, mă? Dacă trăia Ceaușescu nu mai aveau ăștia limuzine, secretare și nu mai fumau trabucuri scumpe. Îi băga olteanul la muncă, la metrou, să sape. La gherlă cu toți îmbuibații ăștia, mă! Ne-au vîndut țara lu' Merkel. Un peisaj siderant, strident, cu șarje infinite de insulte și de imprecații nebănuite. Nu mînuiesc statistici bine definite, dar pot să spun că o parte importantă dintre românii care locuiesc în străinătate se apropie de acest profil. Fănel este omniprezent: nu-și vinde țara, Europa e o dictatură care ne va sărăci în curînd pe toți, Trump e patriotul care ar trebui să fie exemplu pentru toată lumea. Fănel locuiește într-un ghetou. Dar e un ghetou sufletesc: nu iese din cercul lui de prieteni români, vorbește o spaniolă extrem de precară, în casă soția îi gătește doar românește, încă își umple frigiderul și congelatorul cu porcul pe care-l cumpără și-l taie singur în ciuda restricțiilor sanitare, cumpără găini vii de la tîrg și le jumulește în cadă, Fănel merge la slujbă de Paști și de Crăciun, plînge la televizor cînd aude muzică populară, o adoră pe Sofia Vicoveanca și îl ține pe piedestal pe Tudor Gheorghe. Dar pe spanioli nu-i suportă, mîncarea lor nu e bună, jamonul e carne putrezită și nu e comestibil.

Am putea să ne lăsăm duși de val și să-l condamnăm pe Fănel. Ca individ sau ca segment de populație românească din diaspora. Îl putem înjura, îl putem pune cu spatele la zid. Sigur, e retrograd și are multe prejudecăți, idei fixe, nu citește, e incult – îi putem arunca nenumărate etichete în față. Îi urăște pe homosexuali pentru că fură copiii de pe stradă, iar femeile nu mai sînt femei dacă se dau cu ojă pe unghii. Bine, acum există și scriitori care propagă asemenea inepții. De ce Fănel al nostru nu ar îmbrățișa conceptul? Pentru că lui i se poate vinde orice gogoașă ideologică. Îi șoptești la ureche că cineva vrea să vîndă Ardealul și devine dintr-odată o fiară cu colți de lup dacic și cu coif de staniol pe cap, românul verde din el se trezește din hibernare și urlă cît îl țin puterile Treceți, batalioane române, Carpații!

Ați auzit despre toate aceste lucruri, nu-i așa? Nu vă sînt deloc străine aceste atitudini, nici acest discurs batjocoritor la adresa oamenilor plecați să muncească peste graniță. Este extrem de simplu să localizăm o țintă asupra căreia să executăm foc încrucișat din toate unghiurile, să practicăm discursul urii din fotoliu. Pentru că noi sîntem inteligenți, rafinați, avem studii terminate, poate și facultate, poate și vreun doctorat. Că azi nu se mai poate fără. Iar ei, plecații, sînt doar niște căpșunari fără orizont, badante nenorocite, sînt mîna de lucru care a trădat țara și a plecat să umfle bugetele altor state din Europa și din lume.

Insultați în România, incapabili să se acomodeze rapid cu condițiile din țara-gazdă, avînd senzația că patronii străini vor doar să-i exploateze și să-i sugă de vlagă, acești compatrioți de mîna a doua devin cu ușurință electoratul favorit al demagogiei demente pe care unele forțe politice o practică fără rușine. Și am ajuns la mirarea care bîntuie societatea românească înainte și după alegeri. Întrebările care stau pe buzele tuturor ¬– și îmi cer scuze că ating o temă politică într-un material în care nu-mi propusesem acest lucru: cum de avem în Parlament un partid cu clare nuanțe de extremă dreaptă? Cum vom avea și-n continuare parlamentari de acest gen? Cum de au reușit să strîngă atît de multe voturi? Iar diaspora, domnilor, această diaspora care pînă mai ieri era minunată și primea gaze în față cot la cot cu românii în Piața Victoriei, a votat extremismul, cum de a votat neo-legionarismul? Cum se poate așa ceva? Nu e posibil, vai, incredibil, ce rușine, ce proști sînt cei care au pus ștampila pe așa ceva!

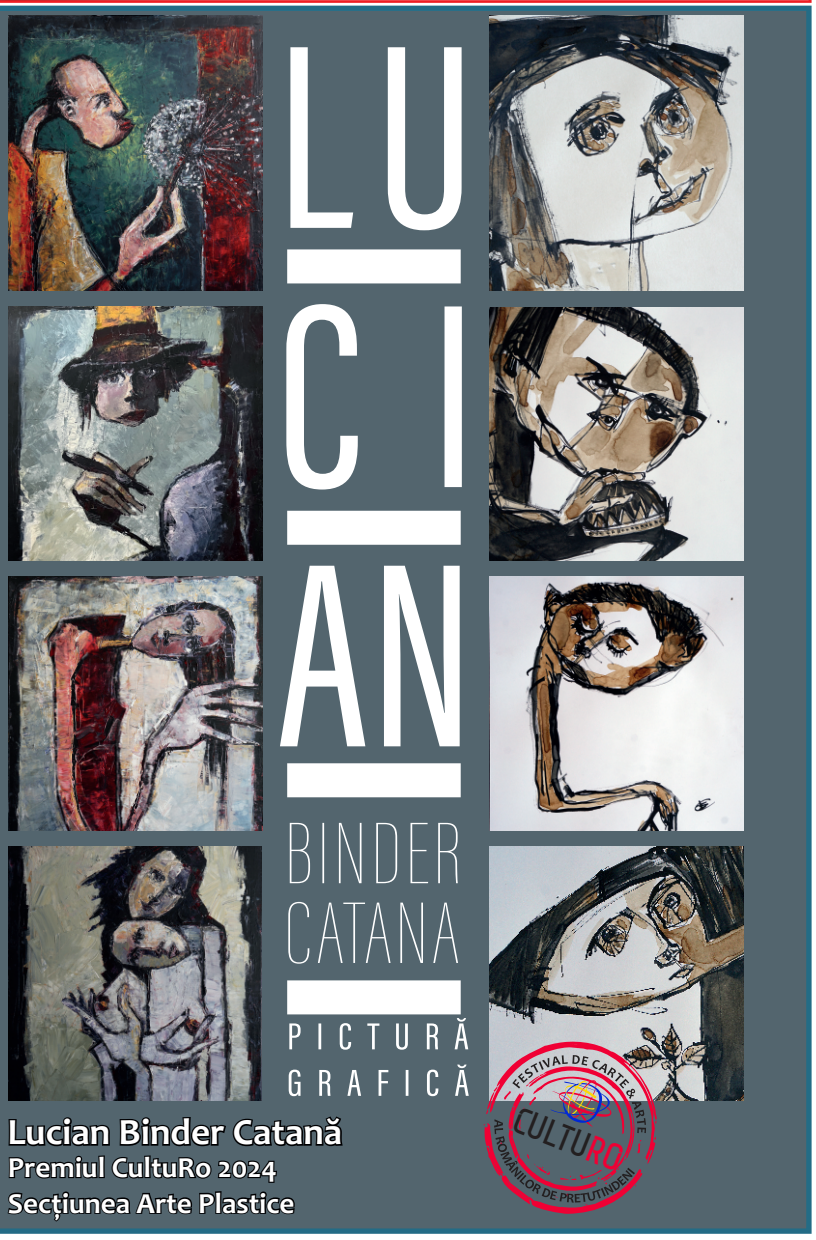
Am o veste incredibil de proastă: trebuie să muncim mai mult pentru a comunica și pe înțelesul proștilor, al căpșunarilor, al badantelor. Indiferent de tot ceea ce se vehiculează acum pe piață: că serviciile sînt vinovate, că rușii, că se pompează milioane de euro într-un experiment politic, că au ajuns trumpiștii și la noi, ne-a venit rîndul etc. Noi, ăștia mai rafinați, cu intelectul pus la patru ace, sîntem obligați să realizăm un fapt vizibil, de altfel, de pe Lună: întotdeauna va exista un segment al populației care va putea fi manevrat de demagogul de serviciu. Întotdeauna vor exista ipochimeni care să le cumpere votul celor slabi de înger. Și o vor face fără nici un fel de remușcare. Iar noi, cei cu laptop și cu vederi democratice, cei care bîntuim prin Grecia și prin Italia în vacanțe cu mojito și ficățel de rață, vom rămîne din ce în ce mai des cu mirarea pe față cînd va apărea printre noi un radical, un extremist, un ultranaționalist care va zăngăni din sabie și va dori să facă victime pe stadioane. Haideți să renunțăm o vreme la ifose și la atitudinea de mironosițe, sîntem nevoiți să readucem discursul la un nivel pe care să-l înțeleagă toți. Dacă strîmbăm din nas cînd impostorii și spărgătorii de bancomate cîștigă locuri în Parlament, trebuie să știm și faptul că ei au un discurs de peluză. Da, acel discurs pe care Fănel îl înțelege la perfecție și cu care, vai, este de acord.

O rugăminte, dacă se poate, la adresa politicienilor: pentru a nu fi călcați în picioare de revoluția coifurilor de staniol: ar fi de preferat să puneți accentul cît se poate de serios pe educație. Da, ați auzit foarte bine. Pe felul în care ne educăm copiii pentru a nu mai fi cumpărați cu acadele politice de o calitate detestabilă. Faceți ceva cu ministerul acela de care fuge toată lumea ca de ciumă.

Pentru că nu mai e timp de pierdut!

DEPARTAMENTUL PENTRU
ROMÂNII DE PRETUTINDENI
Proiect finanțat de
Departamentul pentru Românii de Pretutindeni
CULTURO
FESTIVAL DE CARTE & ARTE
AL ROMÂNILOR DE PRETUTINDENI
IN MEMORIAM NICU COVACI
Ediția a II-a
4-6 Octombrie 2024
Centro Cultural Gilitos, Alcalá de Henares, Madrid
Parteneri:

DIRECȚIA 9
ÎN PARTENERIAT CU EDITURA TRACUS ARTE, EDITURA TRIBUNA,
UNIUNEA ZIARIȘTILOR PROFESIONIȘTI DIN ROMÂNIA,
MUZEUL NAȚIONAL AL LITERATURII ROMÂNE, BOEMA TV ȘI AGENȚIA DE CARTE
ACORDĂ:
PREMIILE NAȚIONALE
PENTRU DEBUT ÎN POEZIE
TRAIAN T COȘOVEI
EDIȚIA A X-A, 2024
Se pot înscrie concurenți nedebutați în volum, fără condiționări legate de vârstă sau alte criterii.
Vă rugăm înscrieți un manuscris conținând minim 20 de poezii.
Data limită pentru înscrieri: 1 octombrie 2024, ora 24.00.
Înscrierile se fac pe e-mail directia9@yahoo.com și vor fi însoțite de un CV al concurentului și datele complete de contact.
Juriul ediției 2024 a Premiilor naționale pentru debut în poezie Traian T Coșovei este compus din: Ion CRISTESCU, Dan Mircea CIPARIU, Ștefania COȘOVEI, Irina LAZĂR, Adrian SUCIU.
Volumele premiate vor fi publicate de editurile Tracus Arte și Tribuna.
Juriul își rezervă dreptul a acorda și alte premii.
CULTURO

LUCIAN
BINDER
CATANA
PICTURĂ
GRAFICĂ
Lucian Binder Catană
Premiul CultuRo 2024
Secțiunea Arte Plastice

Episcopia Ortodoxă a Spaniei și Portugaliei
- un reper fundamental al identității românești din Peninsula Iberică

Rolul Bisericii Ortodoxe Române în Diaspora pentru păstrarea credinței și identității românești este fundamental. Diasporă românească de peste cinci milioane de români în Europa Occidentală este conectată la valorile spirituale și culturale prin biserica noastră strămoșească. Spre exemplu cei peste un milion de români din Spania sosiți aici, mai ales după 2002, odată cu ridicarea vizelor, și după 2007 când România a intrat în U.E., a devenit cea mai activă comunitate românească pe plan cultural, religios și economic din lume. Un rol major pentru păstrarea și valorificarea identității etnico-spirituale o are Episcopia Ortodoxă a Spaniei și Portugaliei, care reprezintă azi mai mult decât o instituție religioasă: o punte instituțional-culturală și educativă dintre România și marea comunitate românească din Spania.

Episcopia Ortodoxă Română a Spaniei și Portugaliei reprezintă o eparhie din prima linie a misionarismului creștin-ortodox, care aparține Bisericii Ortodoxe Române, având jurisdicție asupra comunităților ortodoxe românești din Spania și Portugalia. A fost înființată în anul 2007, ca o eparhie sufragană a Mitropoliei Ortodoxe Române a Europei Occidentale și Meridionale și are sediul sediul în Madrid (Spania) fiind condusă ca un pastor luminat de episcopul Timotei Lauran. Sub această păstorire cu râvnă duhovnicească s-a înălțat frumoasă și impresionantă, o adevărată catedrală națională a românilor ortodocși din Spania: Catedrala Episcopală ***„Intrarea Maicii Domnului în Biserică”*** (Calle de las Tubas, n. 9, 28054, Madrid, Spania). Cu râvna duhovnicească și gospodărească a Preasfinţitului Timotei originar din Satu Mare și a Preasfințitul Teofil Roman din Cluj-Napoca eparhia înflorește devenind un simbol al perenității. S-au întemeiat de către eparhie 127 de parohii și 17 filii în Spania; eparhia mai are nouă parohii și cinci filii în Portugalia, unde se află aproximativ o jumătate de milion de români. Tototdată s-au ctitorit **mănăstiri ortodoxe** recunoscute ca locașuri de rugăciune continuă, trei în Spania: la **Cenicentos, Valdoncina și Villaler**; la acestea se adaugă și **Mănăstirea din Aldeia de Santa Margarida** din Portugalia.

Istoria ortodoxiei românești din Spania are o istorie veche, pornind din interbelic, când românii poposiți pe pământ spaniol au afirmat crezul de credință. În 1978, românii din Spania i-au cerut Patriarhului **Iustin Moisescu** înființarea unei parohii ortodoxe române la Madrid. S-a aprobat înființarea parohiei **Preasfânta Fecioară Maria**. După 1990 românii au venit tot mai mult în Spania și au cerut înființarea de biserici. Astfel, în anii 2001-2004, **Preasfințitul Părinte Siluan Șpan**, pe atunci Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Europei Occidentale și Meridionale, a înființat alte 42 de parohii. Demersurile de legalizare a prezenței Bisericii Ortodoxe Române în Spania au fost încununate de recunoașterea, în 2004, de către statul spaniol. Eparhia a dezvoltat o relație foarte bună cu autoritățile și cu Biserica Romano-Catolică, cea care oferă spații pentru aproximativ 40 de parohii românești, la care se adaugă clădirea unui fost seminar de vară pusă la dispoziția **Mănăstirii Vilaller.**

Ca urmare a fost firesc ca în 2007 Sfântul Sinod al BOR să aprobe înființarea **Episcopiei Ortodoxe Române a Spaniei şi Portugaliei, cu sediul la Madrid**. Menționăm că în 2008 Sfântul Sinod l-a ales episcop pe **Preasfințitul Părinte Timotei Lauran**, pe atunci starețul Mănăstirii Vilar din Franța, care s-a dovedit o alegere vrednică. În 2011, la propunerea **Preasfințitului Părinte Timotei al Spaniei și Portugaliei,** Sfântul Sinod a aprobat înființarea postului de Episcop-vicar al Spaniei şi Portugaliei, alegându-l în acest post pe **Arhimandritul Ignatie Trif,** actualul Episcop al Hușilor. Primăria Madrid a aprobat în 2009 oferirea unui teren pentru nou catedrală românească. Anteproiectul a fost realizat de arhitectul Fernando Boga. Terenul este concesionat gratuit pe o perioadă de 75 de ani și se află în districtul Latina, având o suprafață de 1.500 de metri pătrați.

În 2010 **Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române,** a pus piatra de temelie pentru noua catedrală și a vizitat patru parohii din Spania. Cu ajutorul Domnului, în 2017 a avut loc prima Sfântă Liturghie în noua catedrală ortodoxă română de la Madrid. Sfântul locaș are hramul **„Intrarea Maicii Domnului în biserică”.** Au participat numeroși ierarhi ortodocși români și din alte Biserici surori, reprezentantul Arhiepiscopiei Catolice de Madrid și cel al Bisericii Siriene Ortodoxe. Tot în acest an a fost pusă piatra de temelie pentru biserica **Mănăstirii Cenicientos.** În anul Centenarului 2018, Preasfințitul Părinte Teofil Roman a fost ales de Sfântul Sinod arhiereu vicar al Episcopiei Spaniei și Portugaliei, fiind o alegere minunată. Tot atunci a fost târnosită prima biserică ortodoxă de zid din Regatul Spaniei, la **Roquetas de Mar.** A fost proclamată ***Duminica Cinstirii Sfinților Ortodocși din Peninsula Iberică*** în eparhie, sărbătorită în duminica de dinaintea datei de 12 octombrie, de Ziua Spaniei. A urmat în 2019 sfințirea paraclisului episcopal de la Madrid; punerea pietrei de temelie pentru noua biserică a **parohiei din Logroño**; punerea pietrei de temelie pentru **biserica mănăstirii din Aldeia de Santa Margarida din Portugalia.**

De asemenea, Episcopia este foarte activă organizând numeroase evenimente religioase, culturale, spiritual și sociale. O multitudine de evenimente arată că eparhia este vie și legată de poporul credincios. **Nepsis** (gr. ***“trezvie”***) este numele generic al diferitelor asociații sau grupări ale tinerilor ortodocsi din **Mitropolia Ortodoxă Română a Europei Occidentale și Meridionale (MOREOM)**. Ca mișcare a tinerilor ortodocși aflată sub îndrumarea sinodului mitropolitan al MOREOM, **Nepsis** este unul singur. Totuși, pentru motive practice și administrative, Nepsis se constituie într-o ***“frăție”*** sau ***“fraternitate”*** a asociațiilor Nepsis, mai întâi din cele trei eparhii ale **MOREOM *(Arhiepiscopia Europei Occidentale, Episcopia Italiei si Episcopia Spaniei și Portugaliei),*** și apoi local, in fiecare țară, oraș sau parohie. Astfel, este, de pildă, **“Nepsis Italia”** - pentru Adunarea Tinerilor din Episcopia Italiei , **“Nepsis UK”** - pentru adunarea tinerilor din Marea Britanie, **“Nepsis Bruxelles”** - pentru gruparea tinerilor din zona Bruxelles (Belgia) sau **“Nepsis Cork”** - pentru gruparea sau asociația tinerilor din parohia Cork (Irlanda). Episcopia editează și o publicație de referință pentru ortodoxia românească: **”Sfântul Apostol Iacob cel Mare”.**

Episcopia Ortodoxă Română a Spaniei şi Portugaliei este mai mult decât o instiuție religioasă. Aceasta reprezintă o instituție de coeziune culturală și educativă a comunității românești din Spania. Prin acțiunile sale spirituale, filantropice, sociale și culturale a devenit o instituție care-i reprezintă cu demnitate pe românii din Spania.

Este o mare onoare pentru mine ca invitat la „**CultuRo – Festival de Carte și Arte al Românilor de Pretutindeni”, 2024, Ediția a II-a din Alcala de Henares, Madrid** ce se va desfășura în perioada 4-6 octombrie a.c., să fiu invitat duminică, 6 octombrie 2024, după Sfânta Liturghie, la biserica parohială din localitate cu hramul **”Sfântului Mare Mucenic Sf. Gheorge”** ca să prezint recenta mea carte despre rezistența anticomunistă ***”Neînfrânții. Reeducarea de la Aiud”*** (Ed. Casa Cărții de Știință). Vă aștept să fiți alături de mine și părintele paroh **Adrian Pintea**, pe toți românii din această zonă la un eveniment cultural ce primenește inimile românești ca o statornică legătură dintre Spania și România.

Ionuț Țene

VOLVER A NOSOTROS

El ser humano sabe que sin cultura no hay pasado. Ni futuro. La carencia de cultura nos haría vivir en un presente perturbado por la incertidumbre, de preguntas sin respuestas, como una nave sometida al viento y a las turbulencias. Por eso intentamos poner límites a lo desconocido, saltar barreras, dejar nuestra impronta en el espacio vivido. El humano construye, derriba, canta y escribe en piedra para imprimir su rostro en las entrañas del tiempo y de su entorno.

Pero, ¿qué ocurre cuando en un entorno cultural busca cobijo otra cultura distinta? Que ésta ha de respetar lo que encuentra alrededor, al tiempo que aprende y disfruta de lo que ofrecen sus anfitriones y aporta y comparte lo mejor que ella tiene: sus raíces, sus orígenes, sus costumbres. Así se forja el bien común de la humanidad.

Y se preguntarán a qué viene todo esto. La razón es que **este año vamos a celebrar la segunda edición del Festival Internacional CultuRo, en Alcalá de Henares. El festival está dirigido por Mircea G. Florescu, un gran periodista rumano, apoyado por un equipo del cual me honro en formar parte.**

CultuRo es una plataforma cultural que el Gobierno de Rumanía pone a disposición de aquellos de sus ciudadanos que residen fuera del país. Su razón de ser es apoyar el desarrollo de actividades socioculturales que faciliten la integración y la difusión de la cultura rumana, así como acompañar a los rumanos de cualquier rincón del mundo.

El equipo dirigido por el señor Florescu, fiel al concepto de unidad en la diversidad, incluye por ello al ***"rumano más conocido de España"***, el crítico de arte y periodista **Antonio Calderón de Jesús**, delegado de Naciones Unidas para las Relaciones Interculturales, experto en la historia y cultura del pueblo rumano y verdadero amante de todo cuanto bello y bueno aporta nuestro país. Y con él, contamos así mismo con grandes personalidades como Valeru Ciurea, el periodista Adrian Suciu, el catedrático de la UCM Felix Nicolau, Dorina Florescu, el director de la Casa Nacional de Rumania Cristian Mihail Deac, además de numerosos muchos amigos y colaboradores de Italia, Francia, Jordania, Grecia, Alemania o Estados Unidos.

También contamos con el apoyo desinteresado y generoso de **María Blázquez González, Marta Jiménez, el Ayuntamiento de Alcalá, el Centro Cultural Gilitos y otras instituciones y personas amigas del mundo literario madrileño, como Verbo Azul, con su presidenta, la poeta Ana Garrido Padilla, Aseapo, Rascaman, la Unión Nacional de Escritores de España** (Delegación Centro) **y el Grupo Literario Omega M.**

En esta edición, el festival está dedicado in memoriam a un gran cantante rumano, Nicolae Covaci. Se trata de una auténtica leyenda, fundador del grupo musical Phoenix (la inmortal y siempre renovada Ave Fénix), que lamentablemente nos dejó este año. También celebraremos la gala de entrega de premios del concurso CultuRo 2024, un evento muy especial donde se quieren reconocer los méritos de los galardonados en diversos ámbitos, no solo el cultural. La gala contará con la asistencia de distinguidos invitados, tanto de España como de Rumania.

Como pueden ver, estamos trabajando para crecer, y eso solo es posible cuando se hace patente el deseo de volver a nosotros, una y otra vez, mirando hacia el futuro. Dejando una huella que nuestros hijos puedan seguir. Siendo conscientes de que, igual que vivimos el presente, existen un pasado y un porvenir que debemos tener en cuenta y atesorar.

Para concluir, quiero recordarles que están todos invitados a disfrutar del Festival, que celebraremos los días 4, 5 y 6 de octubre en el Centro Cultural Gilitos de Alcalá de Henares, sede ofrecida amablemente por el Excelentísimo Ayuntamiento de Alcalá. Será un placer darles la más cálida bienvenida.

Mariana Feride ΩM
Poeta y Directora de Relaciones Interculturales y Diáspora para CultuRo

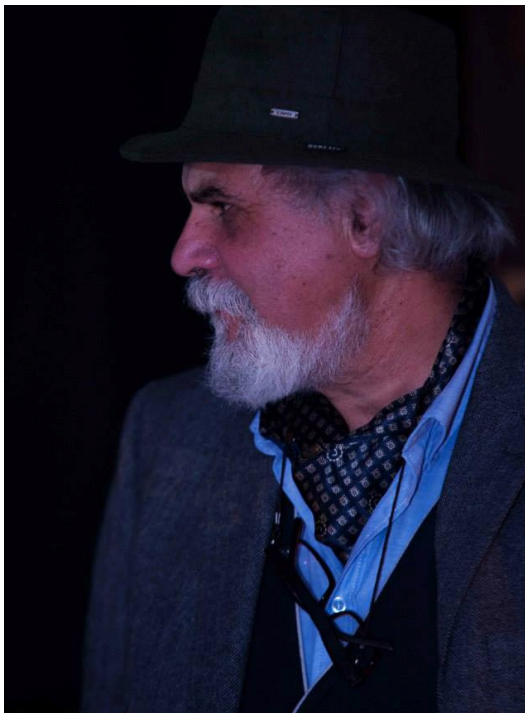

RESITA

Como muchas de las Ciudades rumanas, páso de la abundancia a la decadencia, pero hoy busca un sentido de esperanza de futuro.

A. CALDERÓN de JESÚS: Crítico y Analista Cultural

En la provincia de Caras Severin, se encuentra la ciudad de Resita, que es la capital de la misma, situada en la zona sudoccidental de Rumania, dentro de la Región de Banat cuya aportación para toda esta zona es muy importante pues en ella se concentran las mayorías de las actividades tanto económicas como de todo índole, obligándole a estar siempre presente en cuantas manifestaciones, sean de una manera u otra beneficiarias para la propia provincia.

Esta Ciudad tiene como origen en el siglo XV, pero las investigaciones arqueológicas confirma que ya en la época Neolítica tenia presencia humana, siendo los Dacios y Romanos, el origen de los primeros asentamientos poblacional, con el nombre de Reszinitza aparece formando parte de **Bocsa**, junto a otras ciudades del **Valle de Barzava**, esto sucedió en el 1717, serian parte de las Leyes, que darían dicho nombre.

Resita como ciudad más importante de esta Región, le viene dado a convertirse a partí del 1771, en el centro minero y transformación de metales, en ese empuje de desarrollo, fue habitada por rumanos, mas tarde entre los años 1880 y 1941, los alemanes eran la parte domínate, junto a húngaros, serbios y romaníes, entre el 1910 y 1925 Resita fue declarada ciudad, gracias a ese gran desarrollo industrial.

Por ello su aportación más importante se dio en los avances relacionados con la industria metalúrgica que fue creada en torno al 1768 -1679 por **María Teresa**, perteneciente a las cortes imperiales de los Austro Húngaros; no solo fueron los pioneros para la región de Banat, sino de toda Rumania. **Resita** con el tiempo, llegó a ser considerada como el segundo centro industrial de este País y unos de los más importantes y antiguos del sudeste de Europa, en esta zona estaban localizados los mayores e importantes yacimientos de hierro y carbón.

Aquí fue donde se construyeron las primeras locomotoras de vapor de Europa y el material de hierro con el que se construyó la Torre Eiffel, de París, interviniendo muy activamente en dicho proyecto ingenieros metalúrgicos romanos.

Tras un amplio período de estabilidad social y económica motivada por la industrialización de la ciudad, llegando la llamada decadencia a raíz la revolución 1989 que ha obligado a tener que cerrar parte de ese complejo industrial, teniendo que buscar nuevas perspectivas a buena parte de sus ciudadanos, obligándose a la emigración a otras naciones de Europa.

Los que se han quedado, tratan de solventar de la mejor manera posible esa situación procurando que su identidad como ciudad no recaiga, para ello los habitantes de la misma están haciendo un gran esfuerzo para poder mantener vivo ese espíritu emprendedor que siempre caracterizó a la ciudad, recientemente y aprovechando las enflautara ha creado un circuito de vías que posibilita el uso y disfrute de sus habitantes

El compromiso con el deporte y la cultura le ha puesto en un punto de referencia, aportando en estos últimos años personajes muy relevantes. En lo que más ha destacado es en la cultura, por la gran apuesta que siempre ha hecho a lo largo de sus historia a través de sus dirigentes y conciudadanos, que se ha convertido en un pilar importante, del cual ahora mismo es también reconocida, con elementos que así lo justifican, entre ellos está la famosa **Fuente de Agua y Luz**, situada en lo que se considera como el centro geográfico de la ciudad, obra emblemática por lo que representa para esta ciudad.

Sus evidentes connotaciones se enmarcan en su carácter de ciudad industrial, simbolismo que llevó a cabo el escultor **Constantin Lucaci**, sin duda alguna unos de los más prestigiosos artistas en esta materia en los últimos tiempos, **nacido en Bocsa**, pueblo perteneciente a esta provincia, en cuyo entorno se siente la influencia que en su día tuvo la riqueza de sus explotaciones mineras donde la imagen de el minero está presente a traves de una de esas esculturas que hace homenaje a los mismos.

El Museo Ferroviario, le hace ser en este género uno de los más importantes de Europa, representado máquinas y vagones de tren que por su antigüedad y conservación, por derecho propio le hace ser único, no debemos de olvidar que aquí se fabricó la primera locomotora de Europa.

Otros de los puntos de referencia importantes de que dispone esta ciudad están en el otro museo relacionado con las Artes donde existen obras de valor emocional y económico incalculable, todo lo

Români în Andalucía

cual no hubiera sido posible si no hubieran mediado instituciones y colectivos capaces de sostenerlos.

El Centro Cultural Local es uno de estos espacios donde se mantienen vivas todas las programaciones que los jóvenes y menos jóvenes tienen como medio expresivo de llevar a cabo sus iniciativas culturales de toda índole, desde teatro, música en vivo y sobre todo exposiciones, en los que el arte es parte fundamental. El edificio que alberga estas actividades está considerado como uno de los más armónicos de esta ciudad, tanto por su diseño estético y arquitectónico como funcional.

Otros de los puntos de referencia de espacios culturales están en la **biblioteca Paul Lorgovici y en el Salón de Arte Frumoase**, que es dependiente de la **Cátedral Ortodoxa de Resita**, espacios por supuesto que suficientemente conocidos en los ambientes culturales de esta ciudad.

Esto no significa que la cultura solo esté presente a través de ellos sino que se están creando nuevas alternativas de carácter más privado auto dirigidas en muchos de los casos por colectivos e identidades privadas, con las que se completa el inmenso abanico de posibilidades que tiene la cultura para estar al servicio de sus habitantes y visitantes.

Las Agrupaciones de Artistas tratan de dar el máximo servicio no solo a sus asociados sino a aquéllos que siendo considerados artistas, encuentran el soporte y los medios para hacer llegar sus obras de Arte a los espacios expositivos de dentro y fuera de la región. Entre esos colaboradores se encuentran ***Gusta Ioan, Ana Viorica, Francist Matias, Aurica Boboescu, Doina Hlinka***, el ya fallecido artista ***Cotoiu Viorel y Gabiela Serba***, hacen que toda importante amalgama artística, sea una realidad desde la mejor óptica del funcionamiento tangible observado.

Si tuviera que atenerme a lo apreciado y visto de aquellos que mueven los hilos de las actividades culturales y que hace posible que los artistas puedan está presentes, en ciertos ámbitos de la ciudades y pueblos que componen la comarca de Carasebes, me quedaría con dos personajes ya mencionados con anterioridad, Gusta Ioan y Gabiela Serba esta última artífice de la Cultura de Bocsa.

Después de visitar esta ciudad no dejo de sorprenderme de que, luego de la decadencia industrial sufrida, el valiosísimo potencial paisajístico que rodea este bello entorno, siga a la expectativa de un abandono al que nadie le haya hincado el diente de proyectar un cualitativo y necesario cambio sobre las infraestructuras obsoletas, sobre todo las de carácter vial, en las que, por ejemplo, el tren, que en su día sirvió como medio de transporte de mercancías para la industria.

Hoy podría ser un soporte importante si se gestiona adecuadamente su reconversión, dando servicio a un potencial de actividades turísticas, utilidades exigibles de igual modo a todos los espacios que rodean a esta ciudad, atractivos que una vez en marcha irían consolidando progresivamente las necesidades de los ciudadanos de esta ciudad, creando positivas perspectivas en el futuro de ellos mismos, absorbiendo población turística y el consiguiente aumento de riqueza.

Por lo tanto esta Región es el lugar perfecto, para conectar con la naturaleza, dejándose cultivar, por esos hermosos paisajes donde conviven especies atotumas, junto con Ríos y Lagos, en estos esquemas está muy activo, uno de los mayores naturalistas que he conocido en Rumania, se trata de los artistas Francis Matia e hijo y su familia.

O nouă editură la Madrid - Omen Ediciones

Un pod literar între România și lumea hispanofonă

Comunitatea românească din Spania are un motiv de sărbătoare odată cu apariția unei noi edituri la Madrid,* Omen Ediciones, *dedicată exclusiv traducerii, promovării și publicării autorilor români în spațiul de limbă spaniolă.

Acest nou proiect editorial își propune să aducă mai aproape de publicul larg bogăția și diversitatea literaturii române, depășind barierele lingvistice și prezentând cititorilor hispanofoni vocile cele mai importante ale literaturii române, fie ele clasice sau contemporane.

Cu **Omen Ediciones** se deschide o poartă de schimb cultural fără precedent, menită să întărească legăturile dintre cultura română și cea spaniolă prin intermediul cuvântului scris: «Ne dorim să aducem literatura română în fața unor noi cititori și să arătăm talentul și creativitatea care definesc scriitorii noștri. Este un moment plin de entuziasm pentru toți cei care iubesc cărțile și cred în puterea poveștilor de a uni culturi.», explică Oana Mosniagu, fondatoarea editurii.

Echipa din spatele acestei inițiative este formată din traducători și promotori culturali pasionați, care lucrează intens pentru a pregăti un catalog divers de titluri, incluzând proză, eseuri și multe altele. Primele publicații sunt așteptate în toamna acestui an și promit să surprindă atât cititorii spanioli, cât și pe cei din diaspora română din Spania. **Omen Ediciones** dorește, de asemenea, să stabilească colaborări cu asociațiile românești din Spania, librăriile și alți actori culturali interesați de promovarea culturii române în afara granițelor țării.

Acesta este, fără îndoială, un pas important pentru promovarea literaturii române în afara granițelor sale, o oportunitate unică pentru cititori de a descoperi talentul literar al României, precum si o nouă oportunitate de a celebra cultura și literatura română în Spania.

Oana Mosniagu
Director Omen Ediciones, Calle Doctor Ochoa 11, Coslada, Madrid

Interferențe culturale româno-spaniole

Dan Toma Dulciu, Viena

Afinitatea din ce în ce mai pronunțată dintre popoarele român și spaniol, comunități aflate la cele două extremități al continentului nu a fost una facilitată de proximitatea geografică ci mai degrabă de contextul istoric și cultural, grefată pe o înrudire de limbă și de origine comună.

Printre cei care au contribuit la această apropiere spirituală au fost mai întâi cărturarii, (în articolele anterioare am amintit doar câțiva dintre ei), dintre care unii de conjunctură, cum a fost de exemplu ***V.A.-Urechea, căsătorit cu fiica medicului reginei Isabela a Spaniei***, dar care apoi a trezit prin articolele sale pasiunea pentru continuarea cunoașterii culturii spaniole din partea elevilor acestuia ***Andrei Vizanti și Ștefan Vârgolici.***

Un rol important l-au avut însă și profesorii universitari, care au fost în același timp nu doar lingviști, cadre didactice la catedră, dar și traducători și autori de manuale de gramatică ori de învățare a limbii spaniole.

Amintim printre aceștia, două figuri mi puțin cunoscute în zilele noastre: ***Indalecio Gil y Reglero***, prețios dascăl, talentat scriitor și inspirat gazetar spaniol, chemat în țara noastră să predea cursuri de limba spaniolă, găsind în România a doua sa patrie (aici și-a găsit sfârșitul, în anul 1937, fiind înmormântat la București). Acesta a reușit să atragă interesul publicului românesc pentru Spania și cultura ei. În urmă cu 90 de ani, el a publicat un manual de referință, intitulat: ***„Gramatica Espanola Para uso de los Rumanos por Indalecio Gil Y Reglero”*** (Ediție bilingvă Spaniolă -Română), București, 1934.

Al doilea personaj în galeria hispaniștilor români de secol XX a fost profesorul și traducătorul ***Alexandru Popescu-Telega, considerat primul profesor de limbă și literatură spaniolă de rang universitar din România (1944)***. În anul 1939, fiindu-i apreciată activitatea desfășurată în scopul promovării valorilor culturale spaniole, Guvernul Spaniol îl propune pentru conducerea lectoratului din București.

Totodată, deși nu a acceptat oferta venită din Spania, ***Alexandru Popescu - Telega este invitat să predea la Catedra de Literaturi Romanice de la Universitatea din Barcelona, iar la scurt timp la Catedra de Limba Română din Madrid (1941).***

Apreciat în țară dar și în străinătate (membru corespondent al Academiei Regale Spaniole,1940), acesta a fost unul dintre cei mai rodnici tălmaci de limbă spaniolă din perioada interbelică, conlucrând cu însuși Miguel de Unamuno pentru traducerile: ***„Viața lui Don Quijote și Sancho Panza, „Solilocvii și convorbiri”, „Sentimentul tragic al vieții”*** și ***„Încercări”***, fiind considerat primul hispanist și exeget român al lui Cervantes, ale cărui contribuții extrem de bine prezentate din punct de vedere științific sunt recunoscute la nivel european.

Alexandru Popescu – Telega semnează și prima traducere din limba română în limba spaniolă a unui autor român: este vorba de romanele lui **Mihail Sadoveanu**, ***„Un molino arrastrado por el Siret”*** (Venea o moară pe Siret), ***„El zodiaco del Cáncer o en los tiempos del príncipe reinante Duca”*** (Zodia Cancerului sau vremea Ducăi-Vodă).

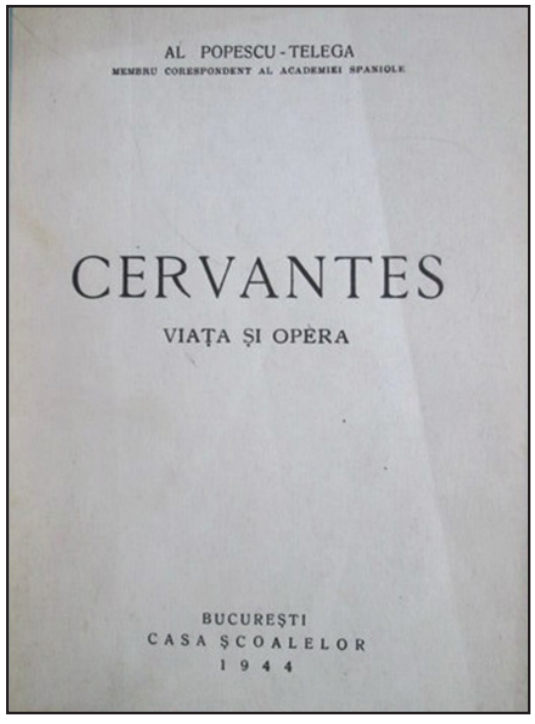
Opera sa, deosebit de complexă, cuprinde numeroase studii de popularizare (note de călătorie, povestiri cu și despre personalități din lumea literară spaniolă, mici studii de geografie lingvistică, studii de cultură și civilizație, desigur adaptate pe înțelesul marelui public), precum și studii de folclor, de lingvistică, de critică literară și mai ales traduceri.

A mai publicat și ***„Gramatica spaniolă cu numeroase bucăți de lectură și exerciții”***, Editura Ziarului ”Universul”, București 1942.

Ne vom referi în continuare la lucrarea sa, intitulată ***„Asemănări și analogii în folklorul român și iberic”,*** publicată în 1927, operă în care **Alexandru Popescu-Telega** explică cum s-au sincronizat, s-au influențat și s-au armonizat temele și motivele populare românești, în diverse țări europene de origine latină, mai ales în Spania.

Concluzia cercetătorului român amintit este concordantă cu a majorității folcloriștilor ce au abordat acest subiect: condiția umană asemănătoare și aspectele sociale similare creează contexte și manifestări congruente, ceea ce explică existența acestor numeroase similitudini uimitoare, ce pot fi întâlnite în folclorul românesc și cel spaniol.

În lucrarea amintită mai sus, autorul prezintă inventarul de similitudini între

jocurile de copii, Șotronul și La rayuela, Bobicul și Las Chinas, între superstițiile spaniole și corespondentul lor românesc, Deochiul și El mal de ojo.

În această operă de referință, **Alexandru Popescu - Telega** face o analiză comparativă între datinile și obiceiurile în zilele de sărbătoare, cum ar fi Sânzienele, Udatul și paparudele și Noche de San Juan, subliniind punctele comune ale unor mituri precum Ielele și Xanas, Focurile vii și Las hogueras, în fine descrie buruieni de leac românești și plante medicinale spaniole.

Tot în această lucrare de mare însemnătate pentru cunoașterea interferențelor culturale dintre poporul român și cel spaniol, sunt expuse concis și câteva datini de Crăciun, întâlnite în Spania prin comparație cu cele românești. Astfel, umblatul cu Vasilca (umblatul cu steaua în dimineața Anului Nou) îl regăsim în El candilejo spaniol iar umblatul cu colinda în dimineața de Moș Ajun își are echivalentul în colindul de întâmpinare a Regilor Magi.

O altă paralelă interesantă este între Legenda Mănăstirii Argeșului și Legenda Palatului din Madrid, autorul realizând totodată și o sumară analiză a basmului românesc Sarea în bucate și a basmului spaniol Xuanón del Cartezón, precum și detaliile comune din povestea Cucului și turturicei și povestea spaniolă El cuco y la tortolica.

Ar mai trebui amintit de asemenea, existența unui bogat ***Dicționar frazeologic*** *realizat de* ***Alexandru Popescu - Telega****, publicarea unei ample culegeri de expresii populare și proverbe românești și iberice, toate acestea contribuind la îmbogățirea cunoștințelor privind valorile culturale spaniole în spațiul românesc.*

Oltenii &... Restu'... lumii

Valeru Ciurea

Festivalul – Concurs de Umor **„Oltenii &... Restu' Lumii",** manifestare culturală de amploare aflată în anul 2024 la cea de-a XXVIII-a ediție, reprezintă o emblemă a regiunii Oltenia și dezvăluie la Slatina borna ce marchează kilometrul 0 al umorului. Realizat pe mai multe secţiuni festivalul cuprinde: Vama de la Podul Olt la intrarea în spațiul **Federal Republik of Oltenia**, unde ***„vameși"*** olteni îmbrăcaţi în costume de haiduci şi înarmaţi cu flinte şi pistoale ***„vămuiesc"*** pe cei ce tranzitează oraşul oferindu-le din ospitalitatea autohtonă pastrama, zaibărul, prazul şi **„Paşaportul de Oltean"** valabil 72 de ore (adică exact durata celor trei zile cât ține festivalul), prin care ți se recunoaște calitatea de **Oltean tempora**r, apoi meşteşugurile populare și bucătăria tradiţională oltenească care face deliciul acestei manifestări culturale care timp de trei zile oferă publicului larg mâncăruri tradiţionale preparate pe loc din care nu lipsesc pâinea la țăst, puiul fript pe jar, asezonat cu mujdei de usturoi, fasolea și varza fierte în gura țăstului, pastrama, mustul, vinul și nelipsiții mici.

Nu lipsesc concursurile de epigramă, fabulă, proză scurtă umoristică, interpretare umoristică şi, de asemenea, caricaturile realizate în târg de caricaturiști de renume din România, expoziţiile de caricatură și de fotografie umoristică, lansările de carte, spectacolele stradale cu muzică populară autentică susţinută de tarafuri invitate și interpreţi de muzică populară și alte genuri muzicale, momente de umor susţinute de artiști consacrați invitaţi.

Tot în cadrul festivalului au loc și o serie de surprize realizate de organizatori, surprize care sunt concepute sub forma unor concursuri care mai de care mai hazlii între olteni şi restul participanţilor la festival.

Festivalul **„Oltenii &... Restu' lumii"**, care conţine o multitudine de elemente tradiţionale prin care se pun în lumină valorile culturale, morale și spirituale nu doar ale județului Olt ci și ale regiunii Oltenia și ale... restului lumii, a devenit deja un brand pentru județul Olt, atât prin conţinut cât şi prin autenticitate.

Conceperea și năşirea festivalului **„Oltenii &... Restu' lumii"** s-au realizat prin anul 1994, în birourile Centrului de Creație al județului Olt (aflate chiar în spațiul în care astăzi își desfășoară activitatea Centrul Județean de Cultură și Artă Olt), grație ideii lansate și pusă în pagină de Nicolae Fulga, scriitor și umorist slătinean care acumulase experiența unor concursuri similare din România, făcuse cunoștință cu marile nume ale acelor vremuri în ceea ce privește epigrama, fabula și proza scurtă umoristică (genuri literare pe care și el le practica) și care și-a dorit ca și Slatina, Oltenia de fapt, să aibă un festival de umor. Și cum orice festival trebuie să aibă un nume și un logo, au apărut și acestea. Logoul, creat de caricaturistul oltean Cătălin Mihalache, originar din Milcov, reprezintă caricatural un oltean cu bască, desculț, cu o geantă diplomat în mână și cu cobilița pe umăr, de care atârnă opincile și prazul, simbolul oltenilor. Legenda spune că numele festivalului îi aparține lui Nicolae Popa, referent în cadrul Centrului de creație, coleg cu Nicolae Fulga la Centrul de Creație al județului Olt. Și, ca să nu uit, la ediția din anul 2005, meșterul popular Ionel Cococi, cel care a revitalizat ceramica neagră neolitică, specifică culturii Vădastra, a creat și un trofeu al festivalului.

Prima ediția a Festivalului concurs de umor s-a desfășurat în perioada 2-4 noiembrie 1995 în organizarea Centrului de Creație al județului Olt, cu sprijinul Consiliului Județean Olt și a Inspectoratului pentru cultură al județului Olt. Festivalul de la Slatina se alătura unor festivaluri de gen cu tradiție, cum era Festivalul de umor „Constantin Tănase", de la Vaslui (1970), Festivalul de umor „Mărul de aur", de la Bistrița (1984), Festivalul internațional de grafică satirică și literatură umoristică „Umor la Gura Humorului", de la Gura Humorului (1990), Festivalul de umor „Ion Cănăvoiu", de la Târgu Jiu (1993) și altele. Motto-ul primei ediții (care a și fost tipărit în loc de prefață pe volumul cu producțiile de epigramă, fabulă și caricatură ale ediției l-a reprezentat o epigramă semnată de Alexandru Clenciu, președintele juriului, cunoscut caricaturist și epigramist român: **„Oltenii-având în sânge hazul, / Cultivă, cum li-i datina, / În loturi personale prazul / Și glumele la Slatina."**

Alexandru Clenciu a fost unul dintre marile nume ale epigramei, caricaturii, fabulei și prozei scurte scurte umoristice care de-a lungul timpului au venit la Slatina pentru a crea aici întâlniri umoristice memorabile și a lăsa în amintirea oltenilor și a restului lumii amintiri dintre cele mai plăcute: **Nicolae Dărăbanț** (Brașov), **Vasile Larco** (Iași), **Mihai Teognoste** (Cluj Napoca), **Dan Șalapa** (Drobeta Turnu Severin), **Constantin Țone** (Brașov), **Eugen Albu** (Cluj), **Constanța Apostul** (Galați), **George Corbu** (București), **Nicolae Bunduri (**Brașov), **George Petrone** (Iași), **Elis Râpeanu** (București), **Mihai Teognoste** (Cluj), **Gheorghe Zarafu** (București), **Cornel Udrea** (Cluj, cel mai important și mai prodigios scriitor de umor, care a fost și președinte al festivalului o bună perioadă de timp), **Valentin Groza** (Târgu Jiu), **Alexandru Hanganu** (Brăila), **Nicolae Nicolae** (Caransebeș), **Alecu Sanda** (Călimănești), **Eugen Deutsch** (Iași), **Florin Alexandru** (Făgăraș), **Gheorghe Constantinescu** (Brașov), **Ion Toderașcu** (Bârlad), **Lucian Mănăilescu** (Buzău), **Nicolae Mihu** (Sibiu), **Ștefan Cazimir** (București), **Nichi Ursei** (Râmnicu Vâlcea), **Ștefan Popa Popa's** (Timișoara), **Gabriel Bratu** (Craiova), **Mihai Pânzaru PIM** (Suceava), **Costel Pătrășcanu** (Brăila), **Albert Poch** (Babadag), **Aurelian Șuță ȘAI** (Târgu Jiu), **Sorin Postolache** (București), **Nicolae Ioniță** (Ploiești), **Criv Vecerdea**, **școlile de caricatură ale lui Ștefan Popa Popa's și Mihai Pânzaru PIM**, alături de mulți alți participanți și câștigători de premii și mențiuni la acest important festival-concurs de umor, care și-a câștigat un loc bine definit pe harta festivalurilor și

concursurilor de gen din România.

Slatina și județul Olt au avut de-a lungul anilor reprezentanți de marcă în festival și îi putem aminti aici pe Nicolae Fulga, pe Tudor Cenușă (câștigătorul premiului I la caricatură la prima ediție), pe Cătălin Mihalache (creatorul logoului festivalului și câștigător a multiple premii și mențiuni pentru caricatură la mai multe ediții, format la școala lui Ștefan Popa Popa's), pe artistul plastic slătinean, originar din Dobrețu, Nicolae Truță, pe Gogu Neagoe, pe epigramiștii Nicolae Topor, Nicolae Zărnescu, George Vaiman, Constantin Voinescu, Silviu Viorel Păcală, Visi Berzovis Ghencea, Eugen Ghercioiu, Dumitru Sârghie.

O secțiune distinctă a festivalului a fost, de-a lungul timpului, secțiunea de interpretare, care a adus și ea la Slatina nume importante ale comediei scenice din România, interpreți individuali sau grupuri de umor.

Am lăsat mai la urmă numele grele care au jucat, pe rând, fie rolul de **„Personalitate a festivalului"** fie au fost prezente la festival și au primit din partea organizatorilor titlul de **„Oltean permanent"**: ***Ștefan Popa Popa's, Tudor Gheorghe, Mihai Pânzaru PIM, Florin Piersic, Tamara Buciuceanu Botez, Geo Saizescu, Horațiu Mălăele, Jean Paler, Virgil Ogășanu, Adriana Trandafir, Claudiu Bleonț, Marius Bodochi, Dorel Vișan, Ion Dichiseanu, Bogdan Stanoevici, Doru Octavian Dumitru, Toma Cuzin, Daniela Nane, Sebastian Papaiani, Maia Morgenstern, Andrei Duban, Vasile Muraru, Silviu Biriș, George Mihăiță, Eugen Cristea, precum și scriitori, artiști plastici și oameni de cultură din România sau români stabiliți în afara granițelor: Fănuș Neagu (București), Gheorghe Căpușan (Cluj), Ovidiu Lipan Țăndărică (București), Ioan Măric (Luncani-Bacău), Pompiliu Ciolacu (Târgu Jiu), George Roca și Daniel Ioniță (Australia), Ionela Flood (Anglia)*** și mulți, mulți alții.

Pe Pașaportul de oltean imaginat de **Visi Ghencea** sunt înscrise și câteva reguli de bază pentru cei ce doresc să participe la festival:

„În spațiul Olteniei bancurile cu olteni nu se spun, se interpretează."

„Cei cărora nu le place prazul, pastrama și zaibărul nu au ce căuta în spațiul Federal Republik of Oltenia."

„Oltenii temporari prinși fără moaca aplicată pe pașaport vor fi siliți să interpreteze bancuri cu olteni până la epuizare."

„Orice lucru lăsat nepăzit aparţine de drept celui care l-a văzut primul."

„Este interzisă circulaţia căruţelor cu câinii legaţi în faţă."

„Femeile merg obligatoriu la un pas în spatele bărbaţilor şi nu vorbesc neîntrebate decât atunci când sunt singure."

Dintre Obligațiile purtătorilor de Pașaport de oltean și implicit al titlului de Oltean temporar amintim:

„- să participe la Festivalul-Concurs de Umor „Oltenii &... Restu' Lumii";

- să-i placă prazul, zaibărul și pastrama;

- să poarte un ecuson cu funcția primită în festival;

- să își pună moaca pe pașaport ca să poată fi recunoscut."

La Drepturi se specifică, lapidar, doar atât:

„În spaţiul Olteniei, drepturile nu se acordă, ţi le faci rost."

Tot pe Pașaportul de oltean se găsește și o extrem de scurtă prezentare a Juveților făcută de același Visi Ghencea:

„Teritoriul cuprins între Banat, Muntenia, Dunăre şi Carpaţii Meridionali, denumit generic Oltenia este locuit din cele mai vechi timpuri de juveţi, un popor iute de gurã dar şi de mânã. Funcţie de zonele în care locuiesc, juveţii sunt: de Dolj, de Gorj, de Vâlcea, de Olt, de Mehedinţi. Mai nou, luptã pentru recunoaşterea originii lor distincte ca o spiţã lipsã la roata unei cãruţe rupte în marginea Caracalului, juveţii de Romanaţi. Lupta lor pentru neatârnare de judeţul Olt este cunoscutã şi apreciatã de mai toţi politicienii veniţi în vizitã cu ocazia unor campanii electorale.

O parte din teritoriile locuite de juveţi au fost ocupate vremelnic de trupele austriece în urmã cu aproape 300 de ani. Spre deosebire de celelalte provincii ale României pentru care s-au purtat lupte crâncene, austriecii au preferat sã pãrãseascã teritoriile ocupate în Oltenia fãrã luptã, întrucât rãmãseserã fãrã cai, arme şi chiar unele obiecte de îmbrãcãminte intimã. Şi cum iernile din Oltenia sunt cam aspre au ales retragerea. Aceastã politicã, în timp, s-a dovedit a fi o mare greşealã istoricã.

*Dacã lucrurile rãmâneau aşa şi juveţii nu fãceau gât apelând la tactica **„iuţelii de mânã"** şi a **„nebãgãrii de seamã"**, acum Oltenia ar fi fãcut parte din spaţiul Shengen iar intrarea în Comunitatea Europeanã s-ar fi fãcut exact prin dreptul Slatinei."*

Nu pot încheia acest articol fără a pune în pagină și o chemare la ediția din acest an a festivalului, o chemare pe care am conceput-o în versuri și care sună așa:

Lume, lume! Hai la glume!
Sunt și multe, sunt și bune!
Epigrame, bancuri, snoave,
Povestiri și-alte voroave,
Și concursuri fel de fel
Acum, în plin Brumărel.
Pașaportul de oltean
Ce îl primești an de an
Vino să-l vizezi nițel,
Ță-ți pui moacă nouă-n el!
...
Treci de vamă, peste Olt,
-Îți iei viză, nu înot! -,
Iei pastrama, vinul, prazul,
Îți umpli geanta cu hazul,
Iei cana cu vin și gata,
Ești oltean, mânca-l-ar tata!
...

Musai să te-abați pe-aici,
Voi cei mari și voi cei mici,
Că e loc pentru oricine
(Să nu spun că e și bine
Cu oltenii să te pui,
Că se fac ai dracului!)

Avram Iancu, eroul național al românilor, simbolul etern al luptei pentru libertate și demnitate națională, celebrat la 200 de ani de la nașterea sa

Ciprian Demeter

Istoria poporului român este una zbuciumată, presărată cu sacrificii și lupte pentru libertate, iar printre cele mai emblematice figuri ale neamului se află **Avram Iancu,** *marele patriot al Munților Apuseni, cunoscut sub numele de* **"Crăișorul Munților",** *care continuă să inspire generații întregi, un simbol al rezistenței și al dorinței de dreptate socială și națională.*

Anul 2024 a fost declarat Anul Avram Iancu, marcând două secole de la nașterea unuia dintre cei mai mari lideri ai revoluției române din Transilvania și ai luptei pentru drepturile naționale ale românilor. În contextul Anului Avram Iancu, această celebrare are o semnificație deosebită, evocând atât personalitatea marelui patriot, cât și valorile pentru care a luptat și care au contribuit esențial la formarea conștiinței naționale românești.

Avram Iancu s-a născut în 1824, într-un sat din Țara Moților, Vidra de Sus (astăzi, Avram Iancu), într-o familie de moți liberi, cunoscuți pentru curajul lor și pentru dorința neclintită de libertate. Încă din tinerețe, Iancu a manifestat o preocupare profundă pentru condiția socială și politică a românilor din Transilvania, fiind martor al oprimării lor de către nobilimea maghiară, dar și influențat de idealurile naționale ale vremii.

După finalizarea studiilor juridice la Cluj, Avram Iancu s-a angajat ca avocat la Curia din Târgu Mureș, însă adevărata sa vocație avea să fie lupta pentru drepturile românilor. În martie 1848, atunci când flacăra revoluției a cuprins Ungaria și Transilvania, și-a dat seama de pericolul pe care l-ar fi reprezentat unirea Ardealului cu Ungaria, fără a asigura drepturi egale pentru români, acel fiind momentul în care a ales să devină căpetenia revoluționarilor, luptând pentru ca națiunea română să beneficieze de aceleași libertăți ca și maghiarii din Transilvania. În anul revoluționar 1848, a devenit liderul necontestat al moților și al revoluției din Transilvania, ridicând steagul luptei pentru libertate socială și națională împotriva asupririi nobiliare și a încercărilor de unire a Transilvaniei cu Ungaria fără consultarea românilor majoritari din provincie.

În calitate de conducător al Legiunii **"Auraria Gemina"**, Avram Iancu a mobilizat mii de țărani români, organizându-i într-o forță capabilă să se opună represiunii maghiare. În contextul evenimentelor de la Blaj, el a devenit vocea puternică a românilor, cerând desființarea iobăgiei și recunoașterea drepturilor naționale. Celebrul său discurs de la Adunarea de pe Câmpia Libertății, din 15 mai 1848, rămâne emblematic pentru spiritul său de luptător: ***"Uitați-vă pe câmp, românilor, suntem mulți, ca cucuruzul brazilor, suntem mulți și tari, că Dumnezeu e cu noi!"***.

Avram Iancu nu a fost doar un militar și un lider, ci și un simbol al rezistenței pașnice și al dialogului. În timpul negocierilor din 1849, se adresa maghiarilor cu folosind cuvinte care reflectau înțelepciunea și dorința sa de reconciliere: ***"Frați maghiari, între voi și noi armele niciodată nu pot hotărî. Credeți-ne nouă că în aceste două patrii surori maghiarul de existență și viitor nu poate vorbi fără de român, nici românul fără maghiar."*** În ciuda dorinței sale de colaborare cu revoluționarii unguri, a fost forțat să conducă o rezistență armată împotriva acestora, după ce nobilimea maghiară a refuzat orice compromis și a trecut la represalii. Sub conducerea sa, moții, s-au apărat cu succes în fața trupelor maghiare în Munții Apuseni, transformând această regiune într-un bastion al rezistenței românești. La scurt timp, revoluția maghiară a fost înfrântă de armatele habsburgice și țariste. Lupta sa nu a fost uitată. Nicolae Bălcescu, unul dintre marii revoluționari ai vremii, îi descria pe Avram Iancu și pe luptătorii săi moți ca fiind plini de patriotism și curaj, capabili de sacrificii mari pentru apărarea identității naționale: ***„Fost'am de am văzut eu însumi pe acei îngrozitori moți... hrănind o ură fanatică către dușmanii lor... dar am găsit întrânșii multe simțăminte omenoase, înalte și generoase."***

Avram Iancu a visat la o Transilvanie în care românii să fie egali în drepturi cu celelalte națiuni, iar acest ideal a contribuit direct la crearea unui curent de gândire națională care, în cele din urmă, a condus la unirea Transilvaniei cu România în 1918, un vis pentru care a rămas în conștiința națională nu doar ca un erou militar, ci și ca un simbol al luptei pentru demnitate, dreptate socială și națională.

Chiar și în momentele deznădejdii, Avram Iancu a crezut că românii vor reuși să-și câștige drepturile prin educație și lege și, de aceea, și-a lăsat întreaga avere pentru înființarea unei academii de drepturi, visând ca luptătorii cu ***"arma legii"*** să-i poată continua cauza.

Testamentul său, redactat la Câmpeni, la 20 decembrie 1850, exprimă clar durerea și dezamăgirea pe care Avram Iancu a simțit-o

în fața lipsei unor rezultate imediate, dar și speranța că, în viitor, națiunea română va culege roadele luptei sale: ***"Unicul dor al vieții mele este să-mi văd națiunea mea fericită, pentru care după puteri am și lucrat până acum, durere, fără mult succes, dar tocma acum cu întristare văd că speranțele mele și jertfa adusă se prefac în nimica. Nu știu câte zile mai pot avea; un fel de presimțire pare că mi-ar spune că viitorul este nesigur. Voesc dară și hotărât dispun ca, după moartea mea, toată averea mea mișcătoare și nemișcătoare să treacă în folosul Națiunii, pentru ajutor la înființarea unei academii de drepturi, tare crezând că luptătorii cu arma legii vor putea scoate drepturile Națiunii mele. Câmpeni, 20 Decemvrie 1850. Avram Iancu m. p., advocat și prefect emerit"***

Marele patriot rămâne simbolul incontestabil al luptătorului pentru drepturile românilor transilvăneni, un vizionar a cărui moștenire se simte până astăzi. Deși viața lui s-a sfârșit într-un mod tragic și dureros, spiritul său a continuat să fie o sursă de inspirație pentru generațiile care au urmat.

În contextul istoric în care a trăit, Avram Iancu s-a remarcat atât prin faptele sale de arme, cât și prin înțelepciunea și noblețea idealurilor sale. El a înțeles că adevărata libertate nu se câștigă doar pe câmpul de luptă, ci și prin educație, prin cunoașterea și apărarea drepturilor, iar testamentul său reflectă această profundă înțelegere, prin dorința de a-și dona averea pentru crearea unei academii de drepturi. Este un testament al unei vieți dedicate cauzei naționale, în care lupta sa pentru libertatea românilor s-a extins dincolo de bătăliile armate și a intrat în sfera luptei pentru drepturi legale și civice.

Octavian Goga, în discursul său memorabil, a reușit să surprindă esența a ceea ce a reprezentat Avram Iancu pentru neamul românesc: fluierul său simbolizează durerea și speranțele românilor, o chemare spre unitate și rezistență, căci ***„în cântecul lui e toată mântuirea noastră".*** Prin intermediul acestor cuvinte, Goga reînvie imaginea unui erou care nu și-a pierdut niciodată credința în poporul său, chiar dacă realitățile politice ale vremii i-au adus multă suferință.

Cea mai tulburătoare parte din viața lui Avram Iancu a fost, fără îndoială, perioada de după revoluția de la 1848. Deși fusese unul dintre cei mai importanți lideri ai Revoluției pașoptiste, finalul vieții sale a fost marcat de singurătate și suferință. O viață care, în loc să fie încununată de recunoaștere și glorie, s-a sfârșit într-o izolare dureroasă, simbolizată de imaginea unui om care rătăcea cu fluierul său pe drumuri, neînțeles și ignorat de cei pentru care a luptat.

Cu toate acestea, istoria i-a făcut dreptate lui Avram Iancu. La doar câțiva ani după moartea sa, idealurile pentru care el s-a sacrificat au început să prindă contur. Lupta sa pentru drepturile românilor a deschis calea pentru un proces lung de revendicare a identității și suveranității naționale, proces care a culminat cu Marea Unire din 1918.

Astăzi, nu ne amintim doar de un om, ci de o întreagă generație de eroi care și-au dedicat viața unui vis care, la acea vreme, părea imposibil: o Românie liberă, unită și suverană.

Munții Apuseni, locul unde Avram Iancu a trăit și a luptat, rămân astăzi un simbol viu al spiritului de sacrificiu, munți care au fost martorii unor momente cruciale din istoria noastră și care reprezintă mai mult decât simple formațiuni geologice. Ei sunt ***„Templul eroic al neamului românesc",*** cum îi descriau marii noștri scriitori și poeți. Fiecare piatră, fiecare vale, fiecare înălțime poartă amintirea luptei pentru libertate, o luptă care nu s-a dus doar cu armele, ci și cu inima și credința neclintită a unui popor asuprit.

Catedrala de la Țebea, unde Avram Iancu

Ciprian Demeter ***și-a început cariera de jurnalist la ziarul Cotidianul, ca editorialist, pentru ca apoi să scrie, tot în calitate de editorialist, la Jurnalul Național. De-a lungul anilor, a devenit cunoscut pentru stilul său incisiv și analizele profunde ale evenimentelor politice și sociale din România. Cu o experiență vastă în domeniu,*** **Ciprian Demeter** ***a contribuit la modelarea opiniei publice prin articolele sale bine documentate și perspectivele sale critice. În cadrul Cotidianului, și-a făcut remarcat talentul jurnalistic prin editoriale care au abordat subiecte de actualitate, dar și prin articole de opinie care au reușit să capteze atenția cititorilor datorită radiografiilor pertinente, realizate într-un stil inconfundabil, asupra societății contemporane.***

Transferul la Jurnalul Național a reprezentat un pas important în cariera sa, consolidându-și reputația de analist politic de încredere și voce influentă în mass-media românească.

își doarme somnul de veci, este un loc sacru pentru toți românii. Este locul unde, an de an, patrioții români vin să aducă omagiu **„Crăișorului munților”.** Acolo, sub umbra gorunului lui Horea, stau mărturie sacrificiile pe care acest popor le-a făcut de-a lungul veacurilor pentru a-și păstra identitatea și libertatea. Avram Iancu, Horea, Cloșca și Crișan, și mulți alții care au luptat în Munții Apuseni, sunt martirii noștri, cei care, prin jertfa lor, au deschis drumul spre realizarea României Mari.

Regele Ferdinand, în vizita sa la Țebea, a rostit cuvinte pline de înțelepciune și emoție, subliniind importanța jertfei acestor eroi pentru națiunea română. Discursul său de la mormântul lui Avram Iancu este o lecție despre demnitate și recunoștință, un apel la unitate și responsabilitate: ***”Jertfa voastră eră sfântă, căci dreptatea s’a făcut”***, cuvinte care ne amintesc că istoria nu este doar o succesiune de fapte, ci și o moștenire morală pe care fiecare generație trebuie să o ducă mai departe.

„Ca înaltă însuflețire am venit împreună cu familia Mea spre a ne închină împrejurul legendarului gorun al lui Horia, la mormântul lui Avram Iancu, marele luptător pentru drepturile naționale.

Mi-a fost dat Mie, întâiul Rege al României întregite, să viu aici să consfințesc încheierea unui lung și dureros proces istoric, în care eră vorba de revendicarea celor mai elementare drepturi de viață națională și de unitatea’sufletească a celui mai vechiu și mai numeros popor din taru aceasta, care, pe lângă o muncă cinstită, dăduse din sânul stăpânitorilor de pe vremuri atâtea vieți, atâția generali vestiți și încă un mare rege.

Ai murit chinuit pe roată, tu, nefericitule Horia, ca ai tăi. Iar tu, viteazule între viteji, Avram Iancu, închis-ai ochii rătăcitori pe drumuri, singur numai cu fluierul tău, cu sufletul întunecat și nemăngăiat pentru căți vedeai zădărnicită ținta faptelor taleI Și totuși jertfa voastră eră sfântă, căci dreptatea s’a făcut, îndeplinindu-se înțeleapta vorbă a poporului: ***«Apa trece, pietrile rămân».***

Credința în suflete, răbdarea în muncă și cinstea în viață au adus această biruință a voastră, iubit popor al Munților Apuseni.

Păstrați cu sfințenie aceste frumoase virtuți.

Atâtea veacuri de împilare ti au putut șterge de pe fața voastră dârză, îndărătnicia mândriei unui rod plin de putere, care își așteaptă acum o bunăstare materială.

Știu câte greutăți ați îndurat și de aceea dragostea și grija Mea părintească pentru îmbunătățirea vieții voastre naționale și culturale este pe deplin asigurată.

Precum la Putna lui Ștefan cel Mare am făcut călduros apel către toți fiii țării ca mână în mână să desăvârșim organizarea și întărirea Statului în România întregită, tot așă în fața umbrelor acestor eroi naționali ai Munților Apuseni și ai întregului românism, mă îndreptez cu dragoste și stăruitor către toți, îndemnându-i să se gândească mereu la greaua răspundere ce apasă asupra generației noastre și la datoria imperioasă ce avem de a fi cinstitori credincioși marilor jertfe ce s’au făcut în luptele din trecut și zilele noastre pentru dobândirea drepturilor naționale.

In acest fel vom păși cu toții într’o sfântă unire la marea muncă pentru îndeplinirea destinelor țării după dorințele întregei suflări românești.

Așa să ne ajute Dumnezeu!”

Avram Iancu a fost și rămâne un simbol al rezistenței și al curajului românesc, iar Anul Avram Iancu este o ocazie pentru a reînvia și a celebra spiritul său luptător. Eforturile sale neobosite pentru afirmarea drepturilor românilor și deviza sa ”Țineți cu poporul, ca să nu rătăciți” rămân relevante și astăzi, în consolidarea identității naționale și a valorilor democratice.

Anul 2024 marchează atât sărbătorirea celor 200 de ani de la nașterea sa, cât și o reafirmare a valorilor pentru care a luptat: libertatea, dreptatea și unitatea națională, prin evenimente care includ conferințe, expoziții și manifestări culturale dedicate memoriei lui Avram Iancu, precum și restaurarea unor monumente care îl omagiază.

Evenimentele dedicate memoriei lui Avram Iancu sunt atât o celebrare a trecutului, cât și un apel la a nu uita valorile și idealurile pe care el le-a apărat cu prețul vieții. Spiritul său trăiește încă în inimile moților și în casele lor, unde chipul său stă la loc de cinste, amintind de lupta sa neobosită pentru libertatea și drepturile românilor transilvăneni, iar locul de odihnă al eroului, Țebea, a devenit o adevărată catedrală a patriotismului românesc, un loc de pelerinaj pentru toți cei care își doresc să omagieze memoria ”Crăișorului”.

Pentru românii de astăzi, Avram Iancu rămâne un simbol, un exemplu de virtute și devotament pentru națiune, elocvente în acest sens fiind cuvintele lui I.L. Caragiale: „istoria pentru noi trebuie să fie un izvor nesecat de poezie sănătoasă, un șir de icoane sfinte de unde să căpătăm totdeauna învățătură de adevăr și insuflare de virtute.”

Spiritul lui Avram Iancu trăiește prin moștenirea sa de luptător pentru drepturi și libertate. El nu a murit, pentru că idealurile pentru care a luptat au rămas vii în conștiința poporului român. Generații după generații au preluat flacăra libertății pe care el a aprins-o, iar locul său în istoria națională rămâne unul de neclintit. Avram Iancu a fost și va rămâne o figură emblematică pentru români, un simbol al curajului, rezistenței și patriotismului, iar memoria sa va continua să inspire generații viitoare.

Cu atât mai mult în aceste vremuri pline de provocări, celebrarea marelui patriot Avram Iancu nu este doar un act de respect față de trecut, ci și un îndemn pentru viitor, care ne reamintește că datoria noastră, ca români, este să fim păstrătorii acestei moșteniri, să ne cinstim eroii și să luptăm pentru valorile pe care ei le-au apărat: libertate, dreptate și demnitate națională.

Astăzi, când privim spre viitor, să ne inspirăm din curajul și determinarea lui Avram Iancu. El ne-a arătat că, indiferent de dificultăți, lupta pentru un ideal nobil merită orice sacrificiu. Fie ca exemplul său să ne călăuzească mereu, iar memoria sa să rămână vie în inimile noastre.

„Așa să ne ajute Dumnezeu!”

COPIA COLUMNEI LUI TRAIAN DIN BUCUREȘTI

Tanța Tănăsescu / Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România

De-a lungul timpului, în baza descoperirilor făcute, arheologii au confirmat faptul că reprezentările de pe basoreliefurile Columnei lui Traian, monumentul antic din Roma, sunt autentice, veridice și dau astfel foarte mare credibilitate și valoare imaginilor de pe monument.

Să rememorăm câteva detalii de ordin istoric:

După al Doilea Război dintre daci și romani, din 105-106 D.Hr., ***„Dacia Felix”*** a fost ocupată, fiind transformată în provincie romană. Ca urmare, Împăratul Traian a adus numeroși coloni din Italia, Hispania, Gallia și din alte părți ale imperiului. Capitala de odinioară a Daciei, Sarmisegetusa, a devenit Ulpia Traiana. După sfârșitul războiului, Traian a revenit în triumf la Roma. Senatul l-a onorat pe învingătorul dacilor cu titlul: Dacicus. Urmare a capturilor de război, de o valoare fabuloasă, la Roma au avut loc festivități triumfale, care au durat 123 zile. Circa 10.000 gladiatori au fost angrenați în lupte în arena circului, un număr de 11.000 de animale sălbatice și domestice fiind sacrificate cu acest prilej. În amintirea victoriei glorioase asupra dacilor, Împăratul Traian a dispus ca în piața numită după el ***„Foro Traiano“*** să se ridice un monument impresionant, o columnă colosală - ***„Colonna Traiana“***. Pe un postament din partea sud-vestică a forului se află o veche inscripție, evocând două epitete atribuite lui Traian: Germanicus, Dacicus, S. P. Q. R. IMP. CAESARI DIVI NERVAE F. NERVAE TRAIANO AVGVSTO GERMANICO DACICO PONTIF MAX ...”

După ***„Forul Roman”,*** un alt cunoscut monument - ***„Forul Traian”*** - a fost odinioară cea mai mare și mai frumoasă piață din Roma, edificată de renumitul arhitect grec Apollodor din Damasc, care a zidit și mărețul Pod de piatră a lui Traian, peste Dunăre. ***„Forul Traian”*** a fost poziționat între Quirinal și Capitol, fiind construit între anii 107—113 d. Chr. Era o piață cu o lungime de 126 m., în care se intra prin arcul triumfal al lui Traian din ***„Foro di Augusto Caesare“***, aflat spre sud de ***„Forul Traian”***.

În mijlocul forului exista odinioară statuia Împăratului Traian, înfățișat călare, executată din aur. În dreapta și în stânga forului erau poziționate 2 piețe mai mici, având forma unui semicerc, străjuite de clădiri mărețe, cu etaj, unele rămășițe supraviețuind până azi în partea dinspre Quirinal.

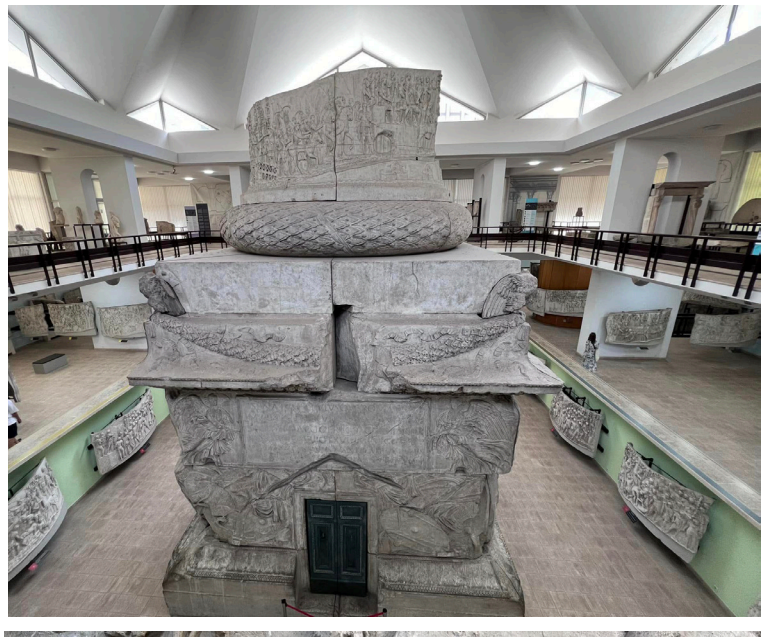
„Forul Traian” de azi, situat spre nord de ***„Forul Roman”***, deci aproape de acesta, a acoperit o parte din ***„Basilica Ulpia”***, una din cele mai mari și mai vechi monumente ecleziastice din Roma antică, având nu mai puțin de 108 columne de granit, azi în ruină. Lângă aceasta bazilică impunătoare, spre nord, existau două săli impunătoare pentru ***„Biblioteca Ulpia”,*** considerată cea mai mare, mai bogată și mai faimoasă bibliotecă din Antichitate. Aproape de acestea, exista și un ***„Gymnasium”***, inclusiv și așa numitul ***„Tempio di divo Traiano”*** și a nevestei sale Plotina.

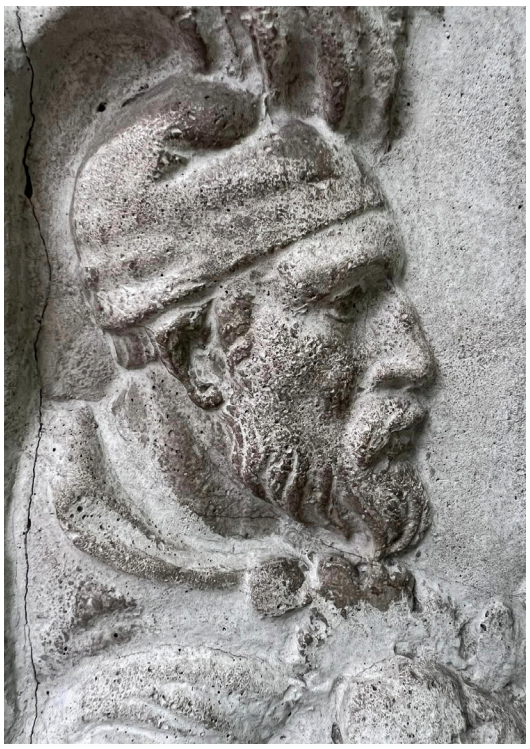
Așadar, în fața bazilicii se află faimosul monument triumfal: ***„Columna lui Traian”.*** Având o înălțime de 36 metri, în vârful acesteia se afla inițial statuia de bronz a Împăratului Traian. Aceasta a fost înlocuită cu statuia Sfântului Petru, începând cu anul 1587. Inchiziția a decis să șteargă urmele acestui Împărat, considerat un prigonitor al Creștinismului.

Trunchiul monumentului are la bază un piedestal pătrat, care în partea dinspre for are cunoscutul text, numindu-l pe Traian Dacicus și Germanicus, fiind învingătorul acestor neamuri.

Piedestalul a păstrat în cele patru colțuri câteva rămășițe ale unei acvile

romane, în timp ce, pe laturi, sunt stilizate reprezentări de arme și insigne militare, iar deasupra sunt plasate ghirlande din frunze de laur și stejar.

Intrând pe ușă, în partea din stânga, se află camera mortuară, unde, într-o urnă de aur au fost așezate osemintele divului Împărat Traian; la dreapta se află o scară construită din marmoră, având 185 de trepte, ducând spre balconul din vârful columnei.

La exterior, Columna prezintă basoreliefuri cu scene din timpul războaielor dintre romani și daci. Personajele sunt reprezentate cu o mare precizie, cu detalii exacte pe benzi în spirală, executate cu dalta, având înălțimea de 1,20 m și lățimea de 1,40 m. Inițial, scenele numărau 420 piese, dar în anul 1911, prin decizia Muzeului Pontificial de la Roma, ele au fost sistematizate, regrupate și reduse la 124 de scene unitare. Scenele 1-72 reprezintă primul război (anii 101-102 d. Chr.), în timp ce scenele 73-124 redau al doilea război (anul 105 d. Chr.). Scenele încep de jos în sus, în formă de spirală, pornind de la postamentul Columnei, și se sfârșesc către vârful columnei, sub balcon.

Cele mai semnificative imagini sunt scenele unde apare Decebal, regele dacilor. Întruna din scene acesta stă în genunchi înaintea lui Traian, cerându-i pace. Decebal este un bărbat de statură înaltă, având trăsături impresionante, iar fața este acoperită de barbă. Alături sunt așezate trofeele, armele luate de la daci și sarmati. În altă scenă se pot observa numeroase trofee, constând din armele dacilor și ale sarmaților învinși. E de remarcat forma specială a armelor dacice, care se deosebeau în mod esențial de cele ale romanilor. Armele dacilor, redate pe Columnă, sunt săbii curbe sau drepte, cuțite, pumnale gen cosor, lănci, scuturi, fiind identice cu cele descoperite în cursul săpăturilor arheologice.

„Columna lui Traian” poate fi considerată, așa cum de altfel s-a mai spus, ***„o cronică în imagini”*** a războaielor purtate de romani împotriva dacilor, ea fiind și un simbol al istoriei românilor.

În anul 1870, Napoleon al III-lea a comandat realizarea de mulaje după ***„Columna lui Traian”***, inițial dorindu-se realizarea unei copii pentru Muzeul Luvru. Și în țara noastră se inițiază proiecte ce își doreau realizarea unei copii de bronz și amplasarea ei într-o piață publică din București. Ca dovadă stă anunțul din anul 1867 în cotidianul ***„Românul”***, ce anunța că acel monument de for public ar urma să fie ridicat în București. În anul1870, B. P. Hașdeu inițiază publicarea unei reviste denumită ***„Columna lui Traian”***, unde colaborează Gr. Tocilescu, D.A. Sturdza, A.D. Xenopol, Al. Odobescu, alături de alți publiciști.

În 1934, când Papa Pius XI a inițiat realizarea unei noi serii de mulaje din beton armat după ***„Columna lui Traian”***, Emil Panaitescu, pe atunci directorul Școlii Române de la Roma, a sesizat oportunitatea și a obținut aprobarea autorităților pontificale pentru realizarea unei serii suplimentare de mulaje pentru a fi trimise în România, și tot el este cel care a obținut sprijin de la autoritățile române pentru fondurile necesare achiziției copiei ***„Columnei lui Traian”.*** Reproducerea este realizată la scara 1/1, din ciment armat, culoare albă, cu o mixtură de marmură albă.

Realizarea copiei existente în prezent la Muzeul Național de Istorie a Românilor (MNIR) a fost realizată la Roma între anii 1939-1943, lucrările fiind întârziate de cel de al Doilea Război Mondial, când mulajele au fost adăpostite în subsolurile Muzeului Lateran, aparținând ***„Forului lui Traian”*** și în depozitele Palatului Expozițiilor de la Roma. Precizăm că mulajele au fost proiectate pentru a fi adecvate expunerii în spațiu muzeal. Copia ***„Columnei lui Traian”*** a ajuns la București abia în 30 mai 1967, datorită contextului istoric și politic al acelor timpuri, piesele fiind încărcate în 18 vagoane de tren.

Inițial, copia ***„Columnei lui Traian”*** a fost instalată la Muzeul de Istorie al Partidului Comunist Român (astăzi Muzeul Național al Țăranului Român), iar din 1972 este amplasată la Muzeul de Istorie al Republicii Socialiste România (astăzi Muzeul Național de Istorie a României).

PREȘEDINTELE ȘI ROMÂNII DIN STRĂINĂTATE

Titi SULTAN,
Specialist in drept constituțional și parlamentar

România puternică este acel stat care are grijă ca drepturile cetăţenilor săi să fie respectate, oriunde s-ar afla ei. Indiferent de distanțe, apartenența la o națiune nu se pierde niciodată.

Principalul obiectiv al Președintelui României este construirea unei relații puternice a societății românești și a statului român cu diaspora, benefică în ambele direcții. Potențialul strategic al diasporei românești ca punte de legătură cu celelalte state trebuie valorificat, iar instituțiile abilitate trebuie să aibă capacitatea de a înlesni contribuția unei diaspore numeroase la dezvoltarea și modernizarea României. Statul român a început să facă eforturi sporite pentru a veni în întâmpinarea așteptărilor legitime ale cetățenilor români aflați în străinătate de a li se asigura servicii și asistență la standarde specifice unui stat membru al Uniunii Europene.

„Vă îndemn să fiţi solidari şi uniţi, să fiţi lideri în comunităţile voastre, să fiţi conştienţi de forţa pe care o aveţi. Ştiu că sunteţi cu sufletul acasă. Iar cel mai bun răspuns din partea noastră, a celor din ţară, este să construim acea Românie în care să vă doriţi să vă întoarceţi!” – **Klaus Iohannis, Președintele României**, la întâlnirea cu reprezentanţi ai comunităţii româneşti din Spania, 13 iulie 2015

Președintele Klaus Iohannis a propus atunci lărgirea sferei de acțiune prin care statul răspunde necesităților românilor de pretutindeni, adăugând la preocuparea pentru păstrarea identității românești un întreg evantai de servicii menite să răspundă punctual nevoilor românilor, atât în domeniul serviciilor consulare, cât și în cel al educației, precum și în ceea ce privește reîntoarcerea în țară și încurajarea antreprenoriatului.

De asemenea, pentru a veni în sprijinul familiilor rămase în țară, Administrația Prezidențială a propus o serie de soluții în vederea armonizării datelor oficiale, simplificării procedurii de delegare a autorității părintești, dar și programe speciale pentru copiii rămași singuri în țară.

De asemenea, Președintele României, Klaus Iohannis, a transmis luni, 10 aprilie 2023, un mesaj în deschiderea Conferinței **„Smart diaspora – diaspora în învățământ superior, știință, inovare și antreprenoriat”**. Mesajul a fost prezentat de către **Diana-Loreta Păun**, Consilier Prezidențial - Departamentul Sănătate Publică.

Vă prezentăm în continuare textul mesajului:

“Mă bucur să transmit un mesaj în deschiderea Conferinței „Smart diaspora – diaspora în învățământ superior, știință, inovare și antreprenoriat”, care are menirea de a crea veritabile punți de legătură între elitele României. Edițiile anterioare ale conferinței au generat proiecte de colaborare cu impact pe termen lung și sunt convins că rezultatele vor fi pe măsură și în acest an.

Dumneavoastră, organizatorii, ați creat spațiul ideal pentru dialog și cooperare între cercetătorii români din țară și cei din toate colțurile lumii. Deloc întâmplător, această întrunire de înaltă ținută se desfășoară în orașul de pe Bega, care deține titlul de Capitală Europeană a Culturii.

Am acordat Înaltul Patronaj acestei manifestări științifice de excelență ca o recunoaștere a continuității dovedite în demersul ambițios de a conecta cercetătorii români din jurul lumii.

În aceste zile, aici, la Timișoara, știința și inovarea nu vor ține cont de granițe. Această conferință are potențialul de a mobiliza comunitatea științifică și academică pentru a creiona direcții de colaborare, pentru a pune bazele unor rețele de specialiști sau pentru a le consolida pe cele deja existente.

De la începutul primului meu mandat, am articulat viziunea unor comunități profesionale pe domenii de expertiză, indiferent de domeniu, între românii din țară și cei din străinătate, și mă bucură faptul că această Conferință înfăptuiește această viziune la cel mai înalt nivel de competență.

Într-o eră a digitalizării accentuate, tiparele de comunicare și interacțiunea umană s-au schimbat fundamental. Transferul de know-how, inițierea și desfășurarea proiectelor de colaborare sau de investiții, prin intermediul rețelelor științifice, sunt facilitate de noile instrumente tehnologice, care au remodelat conectarea și interacțiunea cercetătorilor. Astfel, abilitățile și expertiza pot fi valorificate rapid și cu ușurință, indiferent unde s-ar afla cel sau cea care le deține.

În acest context favorabil, angajamentul României în crearea și menținerea legăturilor cu diaspora științifică este crucial, iar instituțiile statului român trebuie să își asume rolul de catalizator.

Perspectivele și experiențele unice ale comunității diasporei științifice și academice, judicios valorificate, contribuie la conectarea ecosistemului de cercetare românesc la cele regionale și globale. De altfel, intensificarea eforturilor de internaționalizare a universităților din România este unul dintre obiectivele proiectului România Educată.

Cheia pentru dezvoltarea sustenabilă a țării noastre este educația. Prin temele abordate, programul conferinței se aliniază cu prioritățile mele ca Președinte al României. Limitarea schimbărilor climatice și protejarea adecvată a mediului constituie provocări importante la nivel național și internațional. Pentru a le putea răspunde adecvat, este nevoie de implicarea tuturor, iar contribuția experților români din afara granițelor este esențială. Avem nevoie de cunoștințele și de capacitatea dumneavoastră de inovare.

Administrația Prezidențială a cooptat în ultimii ani experți români din diaspora în grupuri de lucru pe diverse tematici, precum copiii rămași singuri în țară, repatrierea forței de muncă din străinătate, educația privind schimbările climatice și mediul, și a cooptat experți și în elaborarea unei viziuni integrate în ceea ce privește răspunsul României la aceste probleme presante. Le mulțumesc experților români din străinătate pentru implicarea

în proiecte legate de sustenabilitate desfășurate în țară și îi invit să continue să lucreze cu instituțiile din România în găsirea de soluții pentru un prezent și un viitor cu un mediu mai curat, în care resursele naturale sunt protejate.

Inițierea proiectelor de colaborare și a programelor de schimburi de experiență cu prilejul unor conferințe precum cea de aici, de la Timișoara, conectează rețelele naționale de specialiști la comunități și infrastructuri internaționale de cercetare, stimulând cooperarea și generarea de soluții inovatoare, transformatoare în toate domeniile de interes strategic.

Vă mulțumesc tuturor celor care, indiferent de locul în care vă desfășurați activitatea profesională, vă păstrați preocuparea pentru a contribui la dezvoltarea și bunăstarea României!"

Sunt câteva aspecte care au demonstrat implicarea instituției prezidentiale in sprijinul acordat românilor din străinătate pentru păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase. Din păcate, mult prea puțin raportat la numărul mare de probleme cu care se confruntă românii din străinătate.

După alegerile prezidentiale din noiembrie 2019, Preşedintele ales, Klaus Iohannis a anunţat că va avea discuţii cu liderii politici, cu partidele, pentru a creşte numărul parlamentarilor care reprezintă diaspora, în contextul în care peste 944.000 de cetățeni români din străinătate au avut la turul al doilea al alegerilor prezidențiale o contribuție decisivă in stabilirea câstigatorului, înregistrându-se cea mai ridicată prezență peste hotare din istoria electorală a României.

Întrebat de jurnaliști dacă trebuie făcute modificări astfel încât românii din diaspora să fie mai bine reprezentați în Parlament, Iohannis a spus: ***"Cu certitudine"***. ***"Am avut cu ocazia acestor alegeri prezidenţiale surprize dintre cele mai plăcute în ceea ce priveşte votul în diaspora. La primul tur s-a atins un record, record care a ţinut două săptămâni. În turul doi s-a atins un nou record. Şi, cum avem deja, practic, un milion de votanţi în diaspora, eu îmi doresc ca ei să fie mult mai bine reprezentaţi în Parlament. Şi voi avea discuţii cu liderii politici, cu partidele pentru a creşte numărul parlamentarilor care reprezintă diaspora, care, iată, a devenit foarte activă şi acest lucru ne bucură"***, a declarat Preşedintele la Palatul Cotroceni.

Klaus Iohannis a obținut cel de-al doilea mandat de președinte cu peste 66% din voturi, prefigurându-se și o victorie cu peste 90% din voturi în diaspora, în disputa cu contrancandidata sa, Viorica Dăncilă. Actualul șef al statului va obține 6,5 milioane de voturi, iar Dăncilă în jur de 3,3 milioane.

Spre comparație, cel mai mare număr de voturi înregistrat de un candidat de dreapta la alegerile prezidențiale a fost obținut de Emil Constantinescu (7,05 milioane de voturi, 54,41%) în 1996. Pe de altă parte, în 2014, Klaus Iohannis a câștigat alegerile cu 54,43% din voturi, cel mai mare procent pentru un candidat de dreapta până la acel moment, și un total de 6,28 milioane de voturi.

În ce privește istoria electorală a candidaților de stânga, cel mai mic număr de voturi obținut de un candidat PSD fusese înregistrat în 2004, când Adrian Năstase a primit 4,88 milioane de voturi.

Ziua votului la turul al doilea al alegerilor prezidențiale pentru românii din țară a început duminică la ora 7:00, în timp ce în străinătate, la fel ca și în primul tur, s-a desfășurat a treia zi la urne pentru românii din diaspora. Vineri au votat peste 111.000 de cetățeni, în creștere față de primul tur, iar sâmbătă prezența cumulată la vot a ajuns la peste 380.000 de români, cu peste 90.000 de voturi față de același interval de referință din primul tur al alegerilor când au votat peste 292.000 de români.

În cea de-a treia zi de vot în diaspora a fost atinsă o prezență la vot de peste 940.000 de români, un record în istoria electorală a României. În țară, au votat peste 9 milioane de cetățeni, reprezentând 49,87% din totalul alegătorilor.

„Românii din diaspora contribuție semnificativ la dezvoltarea economica națională. În anul 2023, românii din străinătate au virat în România 6,5 miliarde de euro."

Este de remarcat faptul că investițiile străine directe (ISD) au fost, în același an, aproximativ egale cu această sumă.

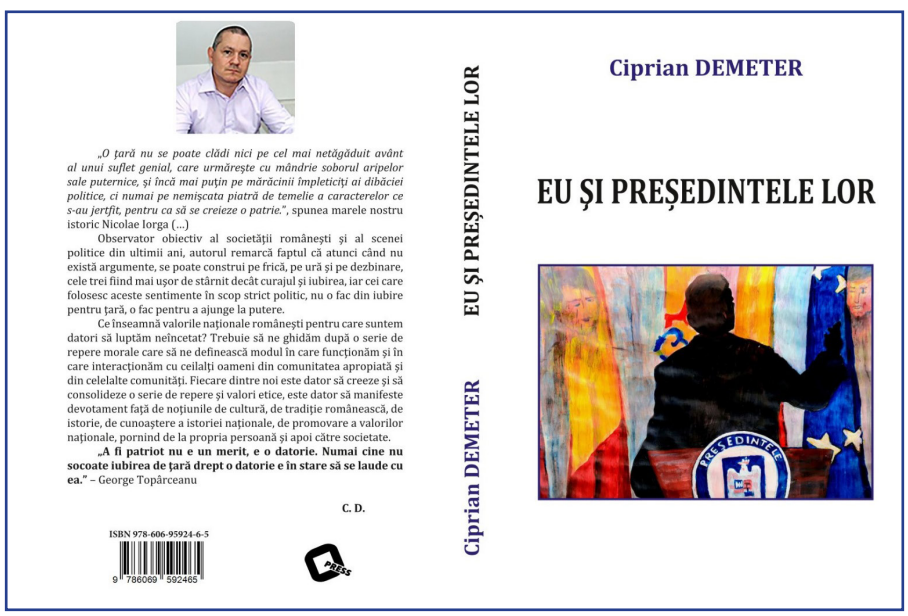
La alegerile pentru Senat şi Camera Deputaţilor și pentru Președintele României din anul 2024, alegătorii români, CU DOMICILIUL SAU REŞEDINŢA ÎN STRĂINĂTATE, pot vota prin corespondenţă sau la secţia de votare, în condiţiile legii.

Dacă sunteți alegător român cu domiciliul sau reşedinţa în străinătate și doriți să vă exercitați dreptul de vot LA SECȚIA DE VOTARE, vă puteți înregistra în Registrul electoral ca alegător în străinătate, PENTRU FIECARE TIP DE ALEGERE, începând cu data de 01 aprilie 2024 şi până la data expirării a cel mult 15 zile de la data începerii perioadei electorale.

Dacă sunteți alegător român cu domiciliul sau reşedinţa în străinătate și doriți să vă exercitați dreptul de vot PRIN CORESPONDENŢĂ, trebuie să vă înregistrați ca alegător prin corespondenţă, PENTRU FIECARE TIP DE ALEGERE. Termenul de înregistrare ca alegător prin corespondenţă a început la data de 01 aprilie 2024 şi expiră cu 45 de zile înainte de data votării.

CĂRȚI ȘI AUTORI LA „CulturRo – Festival de Carte și Arte al Românilor de Pretutindeni", 2024, Ediția a II-a

Ciprian DEMETER - "EU ȘI PREȘEDINTELE LOR"

Descoperă povestea fascinantă a luptei pentru adevăr în **"Eu și președintele lor"**, noua carte a jurnalistului ***Ciprian Demeter***!

Plină de dezvăluiri șocante și analize profunde, această carte te va ține cu sufletul la gură de la prima până la ultima pagină.

Nu rata ocazia de a citi o capodoperă a jurnalismului de investigație românesc. Comandă acum și păşeşte în culisele puterii!

"Eu şi preşedintele lor", cel mai recent volum semnat de jurnalistul ***Ciprian Demeter***, este acum disponibil în librării. Cartea oferă o privire detaliată asupra mecanismelor puterii și dezvăluie aspecte necunoscute ale vieții politice din România.

Cu un stil captivant și o documentare riguroasă, Demeter aduce în prim-plan adevăruri incomode și povești nespuse.

Nu ratați această lectură esențială pentru înțelegerea contextului politic actual!

DEPARTAMENTUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI
Proiect finanțat de Departamentul pentru Românii de Pretutindeni

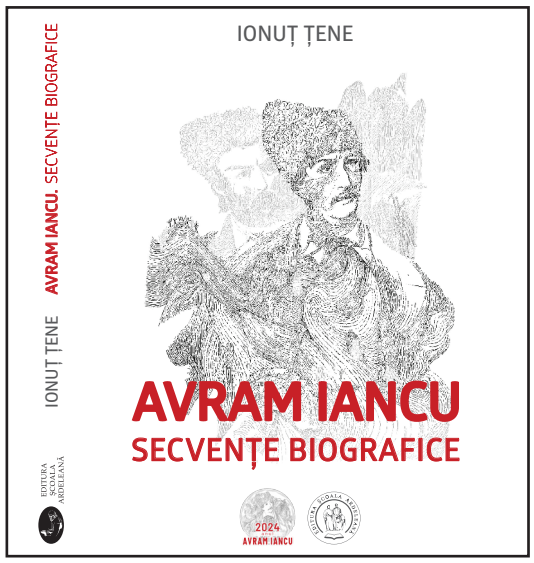
CULTURO

FESTIVAL DE CARTE & ARTE AL ROMÂNILOR DE PRETUTINDENI

Parteneri:

CĂRȚI ȘI AUTORI LA „CultuRo – Festival de Carte și Arte al Românilor de Pretutindeni”, 2024, Ediția a II-a

Omagiu editorial **”Eroului deplin al națiunii române”**, la 200 de ani de la naștere, sub egida ***Asociației Avram Iancu 1848 Alba Iulia***. Ilustrația copertei și a siglei ***„Avram Iancu 200”***: **Teodor Bogoi.**

IOAN-AUREL POP: *Domnul dr. Ionuț Țene, format ca specialist în lumina Școlii istorice de la Cluj, începute în haina sa românească la 1919 (când s-a întemeiat Universitatea Națională a Daciei Superioare), vine să-i aducă omagiul său lui* ***Avram Iancu – la 200 de ani de la naștere*** *– cu toată suma de cunoștințe acumulate, cu toate monografiile citite și documentele studiate, elaborând un portret original al eroului. Astfel, cel care a devenit* ***„Craiul Munților”*** *la 24-25 de ani și care era preamărit ca un sfânt* ***(„moții alergau la el să-i atingă picioarele ca pe niște moaște”)*** *capătă prin pana lui Ionuț Țene statură de rege Lear, se proiectează ca un gigant, depozitar al idealurilor de libertate ale românilor transilvăneni. Cartea aceasta, la două secole de la venirea pe lume a lui Avram Iancu, devine un monument al memoriei, ne obligă la meditație, dar și la ducerea mai departe a moștenirii generației de la 1848, al cărei protagonist a fost* ***„Crăișorul”****. Autorul scrie istoria celui care a făcut istorie și o face cu profesionism, cu acribie, dar și cu un zbor al gândului, cu avânturi firești de român, fără de care datele din trecut ar rămâne literă moartă.*

După lectura cărții, cititorul rămâne cu un sentiment tonic, de încredere și speranță, rămâne în admirație față de aceia care ne-au trasat programul de țară dintre anii 1848 și 1918, față de cei care au făurit casa noastră numită România. Ionuț Țene demonstrează că istoria nu a fost niciodată numai știință și cunoaștere, ci și ***„învățătoare a vieții”*** *(Cicero) și că de învățătura despre Avram Iancu – întruchipare a idealurilor poporului – avem nevoie cu toții,* ***„ca să nu rătăcim”*** **(Simion Bărnuțiu)**.

IONUȚ ȚENE: Prin această carte dedicată lui **Avram Iancu**, am dorit să ilustrez actualitatea acestui erou român în conștiințele românilor, dar și să scot în evidență valorile de dreptate, libertate, egalitate, toleranță și unitate, pentru care a luptat ***Crăișorul Munților***. **Avram Iancu** a fost un spirit evoluat, un reprezentant al democrației epocii sale și, în același timp, un erou național și european. **Avram Iancu** reprezintă un model istoric foarte actual. Românii se recunosc în valorile promovate de el. Este un spirit al rezistenței și perenității românești în fața vicisitudinilor istoriei. Astfel, nu întâmplător, contemporanii se identifică cu acest erou la adunările comemorative și la cele aniversare dedicate Crăișorului, prin deja cunoscuta scandare:

„Avram Iancu suntem toți!”.

”Avram Iancu. Secvențe biografice” de Ionuț Țene. Prefață de Acad. Ioan Aurel Pop. Omagiu la 200 de ani de la nașterea eroului

Neoliberalism sau disiparea naționalismului

Motto: Pentru o societate perfectă sieși, este necesar să determinăm omul să renunțe la individualism, loialitatea față de familie și trib, tradiție, naționalism și dogmele religioase. Umanitatea este deasupra individului și compasiunea este cea mai mare piedică împotriva unei evoluții sociale viitoare.

Ori de câte ori auzi o afirmație implacabilă, sigură și autosuficientă trebuie să te întrebi dacă este adevărată , și care este scopul manipulativ al acesteia…

În momentul în care dispare beneficiul dubitației în chiar momentul respectiv omul este pregătit să accepte orice adevăr ca o realitate intrinsecă, puterea de a te îndoi de afirmația celuilalt este calea sigură și coerentă către cunoaștere și diferențiere…

Presupunerea oarbă că celălalt are dreptate nu este decât lene și plictiseală comunicațională…

Discursurile liderilor de opinie sau ai celor ai puterii conțin întotdeauna în ele minciuni mulate pe un adevăr confortabil acestora și mai ales multimilor cărora li se adresează…

Sinceritatea și emoția sunt stări specific umane… anihilarea sau obliterarea acestora sunt condițiile strict necesare fantomelor politicii actuale… și un rău nu neapărat necesar al democrațiilor moderne…

De câte ori un prim ministru sau președinte încearcă să ne convingă de trăirile lor pur altruiste și creștinismul lor fundamental , la fel de profund ca cel al apostolilor trebuie să îi credem , sau măcar să ne abținem hohotele de ras sub masca seriozității… și al gândirii critice.

Ipocrizia liderilor noștrii actuali nu mai exprimă numai faptul că refuză standardele pe care le impun celorlați ci mult mai mult, dorința expresă de a-i determina pe ceilalți să se supună unor standarde străine și necesare nevoilor manipulative, și chiar o îndepărtare de umanitate ca esență, căci ce poate fi mai ușor de manipulat decât un automat săturat de senzații facile și nevoi artificiale…

“Ce este bine pentru ei este bine și pentru noi”, aceasta este economia firească a bunului simt , trăim într-o lume în care dublarea standardelor este un mod de a ființa pentru liderii noștri , și ce este bine pentru noi se află în inversă proporționalitate cu binele ce ni l-ar putea aduce prin decizii politice interesate…

Dacă ne-am putea ridica în mod real la un minim al moralității ar fi desuet să mai vorbim de lucruri precum drepturile omului sau ecologie… am devenit o rasă fără țel și total animalică…

Folosirea pronumelui generalist noi, în virtutea oricărui discurs oratoric nu face altceva decât să disipeze responsabilitatea și cei mai iresponsabili indivizi ai unei societăți democratice sunt politicienii , priviți ca grup…

O definiție a terorismului ar fi orice acțiune violentă care urmărește obținerea unor rezultate și satisfacerea unor ideologii, de tip naționalist, religioase sau economice…oare face altceva statul prin sistemele de control social sau corporațiile ?... oare este mai mică teroarea instituită de rata bancară și servilismul atroce al unui salariu?... nu este această o violentare a însăși nevoii umane de autodeterminare?...

Când stăpânul sau reprezentantul puterii instituite spune că modalitățile unui grup social de a acționa este greșită, istoria acelui grup dispare din orice consemnare oficială, se disipă la marginea istoriei consemnate, devine legendă…și se transformă în mit al revoltei.

Negocierile sociale sunt un eufemism pentru capitulare , din această poziție pornesc liderii politici în relația cu cetățenii de rând…

Este o ratare a umanității și a destinului personal momentul acela în care ființa umană renunță la credințele, nevoile și aspirațiile personale în detrimental unei filosofii corporatiste ireale și manipulatoare, totul pentru iluzia înrobitoare a unui salariu, realitatea se află întotdeauna în afară universului corporatist care nu este percepută decât ca o iluzie și o copie fantomatică a celei dintâi…

Neo-liberalismul acesta care bântuie de un secol și ceva lumea nu este altceva decât o dezimplicare a guvernării în sistemul economic global, normarea excesivă duce fără îndoială la stagnare și lipsă de creativitate, dar lipsa totală a normelor duce la haos, anarhie și mai ales excese corporatiste asupra indivizilor consumatori, marketingul agresiv al organizațiilor economice meta-naționale în fapt nu fac altceva decât să reducă, prin exerciții manipulative liberul arbitru al individului și funcția fundamental a umanității de auto-determinare… trăim într-un univers al Marelui Miraj care cu o lăcomie atroce ne înghite ființele… și ne definește în mod straniu, intempestiv nevoile.

Marius Conu

SERVICIO de DEFENSA LEGAL de la MUJER

Guía *'Nuevos derechos y permisos de conciliación corresponsable'*

Durante el primer año tendrá derecho a la reserva de su puesto de trabajo. Transcurrido dicho plazo, la reserva quedará referida a un puesto de trabajo del mismo grupo profesional o categoría equivalente.

Cuando la persona trabajadora forme parte de una familia que tenga reconocida la condición de familia numerosa, la reserva de su puesto de trabajo se extenderá hasta un máximo de quince meses cuando se trate de una familia numerosa de categoría general, y hasta un máximo de dieciocho meses si se trata de categoría especial. Cuando la persona ejerza este derecho con la misma duración y régimen que el otro progenitor, la reserva de puesto de trabajo se extenderá hasta un máximo de dieciocho meses.

7. Permiso parental

Las personas trabajadoras tendrán derecho a un permiso parental, para el cuidado de hijo, hija o menor acogido por tiempo superior a un año, hasta el momento en que el menor cumpla ocho años.

¿Su duración es de 8 semanas al año u 8 semanas en total? Su duración es de 8 semanas en total por cada hija o hijo.

Este permiso, que tendrá una duración no superior a ocho semanas, continuas o discontinuas, podrá disfrutarse a tiempo completo, o en régimen de jornada a tiempo parcial conforme a lo establecido reglamentariamente.

Este permiso constituye un derecho individual de las personas trabajadoras, hombres o mujeres, sin que pueda transferirse su ejercicio.

Corresponderá a la persona trabajadora especificar la fecha de inicio y fin del disfrute o, en su caso, de los períodos de disfrute, debiendo comunicarlo a la empresa con una antelación de diez días o la concretada por los convenios colectivos, salvo fuerza mayor, teniendo en cuenta la situación de aquella y las necesidades organizativas de la empresa.

En caso de que dos o más personas trabajadoras generasen este derecho por el mismo sujeto causante o en otros supuestos definidos por los convenios colectivos en los que el disfrute del permiso parental en el período solicitado altere seriamente el correcto funcionamiento de la empresa, ésta podrá aplazar la concesión del permiso por un período razonable, justificándolo por escrito y después de haber ofrecido una alternativa de disfrute igual de flexible.

Es causa de despido nulo el que se produzca mientras se disfruta el permiso parental, por tanto, el despido tendrá el mismo efecto que para el resto de los supuestos de des pido nulo: la readmisión inmediata de la persona trabajadora, con abono de los salarios dejados de percibir.

Para el personal incluido en el Estatuto Básico del Empleado Público también se ha introducido el permiso parental.

Este permiso actualmente NO ES RETRIBUIDO.

8. Permisos remunerados

Por matrimonio o registro de la pareja de hecho:

Por matrimonio o pareja de hecho, 15 días naturales. Para las parejas de hecho cuando así sean reconocidas a través de la normativa legal.

Para personal incluido en el Estatuto Básico del Empleado Público también se ha producido la ampliación a las parejas de hecho.

Permiso de cinco días por accidente o enfermedad graves, hospitalización o intervención quirúrgica sin hospitalización:

Se trata de un permiso cinco días por accidente o enfermedad graves, hospitalización o intervención quirúrgica sin hospitalización, en que precise reposo domiciliario del cónyuge, pareja de hecho o parientes hasta el segundo grado por consanguineidad o afinidad, incluido el familiar consanguíneo de la pareja de hecho, así como de cualquier otra persona distinta de las anteriores, que conviva con la persona trabajadora en el mismo domicilio y que requiera el cuidado efectivo de aquella.

Para poder acogerse a este permiso se deben cumplir algunos de los siguientes requisitos:

Accidente o enfermedad graves

Hospitalización o intervención quirúrgica sin hospitalización que precise reposo domiciliario.

Cónyuge.- Parientes hasta el segundo grado por consanguineidad o afinidad - Pareja de hecho, incluido el familiar consanguíneo de la pareja de hecho.- Cualquier otra persona distinta de las anteriores, que conviva con la persona trabajadora en el mismo domicilio y que re quiera el cuidado efectivo de aquella.

Nota: En el caso del personal incluido en el Estatuto Básico del Empleado Público:

Por accidente o enfermedad graves, hospitalización o intervención quirúrgica sin hospitalización que precise de reposo domiciliario del cónyuge, pareja de hecho o parientes hasta el primer grado por consanguinidad o afinidad, así como de cualquier otra persona distinta de las anteriores que conviva con el funcionario o funcionaria en el mismo domicilio y que requiera el cuidado efectivo de aquella, cinco días hábiles.

Cuando se trate de accidente o enfermedad graves, hospitalización o

intervención quirúrgica sin hospitalización que precise de reposo domiciliario, de un familiar dentro del segundo grado de consanguinidad o afinidad, el permiso será de cuatro días hábiles.

Dos días por el fallecimiento del cónyuge, pareja de hecho o parientes hasta el segundo grado de consanguinidad o afinidad.

Cuando con tal motivo la persona trabajadora necesite hacer un desplazamiento al efecto, el plazo se ampliará en dos días.

Nota: En el caso del personal incluido en el Estatuto Básico del Empleado Público:

Tres días por fallecimiento del cónyuge, pareja de hecho o familiar dentro del primer grado de consanguinidad o afinidad, cinco días en caso de que necesite hacer un desplazamiento.

Dos días por fallecimiento del cónyuge, pareja de hecho o familiar dentro del primer grado de consanguinidad o afinidad, cinco días en caso de que necesite hacer un desplazamiento.

Permiso por causa de fuerza mayor.

La persona trabajadora tendrá derecho a ausentarse del trabajo por causa de fuerza mayor cuando sea necesario por motivos familiares urgentes relacionados con familiares o personas convivientes, en caso de enfermedad o accidente que hagan indispensable su presencia inmediata.

Cuando se dice fuerza mayor se habla de hechos imprevisibles y sorpresivos que no han permitido a la persona trabajadora de una antelación y preaviso.

Las personas trabajadoras tendrán derecho a que sean retribuidas las horas de ausencia por las causas previstas en el presente apartado equivalentes a cuatro días al año, conforme a lo establecido en convenio colectivo o, en su defecto, en acuerdo entre la empresa y la representación legal de las personas trabajadoras aportando las personas trabajadoras, en su caso, acreditación del motivo de ausencia.

En este punto hay que tener en cuenta que el permiso es de aplicación y es remunerado tal y como lo establece el Estatuto de los Trabajadores, con independencia de que no se haya recogido en el convenio colectivo o por acuerdo entre las partes.

Es un permiso que puede distribuirse por horas, hasta completar cuatro días al año.

Las personas trabajadoras que tenga la consideración de víctimas de violencia de género o de víctima del terrorismo dispondrán del tiempo indispensable para asistir a consulta médica o tratamiento psicológico, si así lo determinan los Servicios Sociales de Atención o Salud. Por el tiempo indispensable para la realización de exámenes prenatales y técnicas de preparación al parto.

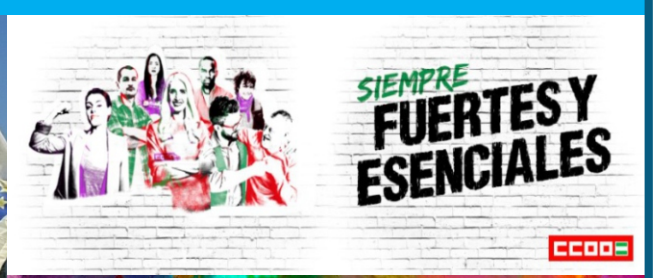
En los casos de adopción, guarda con fines de adopción o acogimiento, para la asistencia a las preceptivas sesiones de información y preparación y para la realización de los preceptivos informes psicológicos y sociales previos a la declaración de idoneidad, siempre, en todos los casos, que deban tener lugar dentro de la jornada de trabajo.

Parteneri sociali al publicației ”Români in Andalucía”

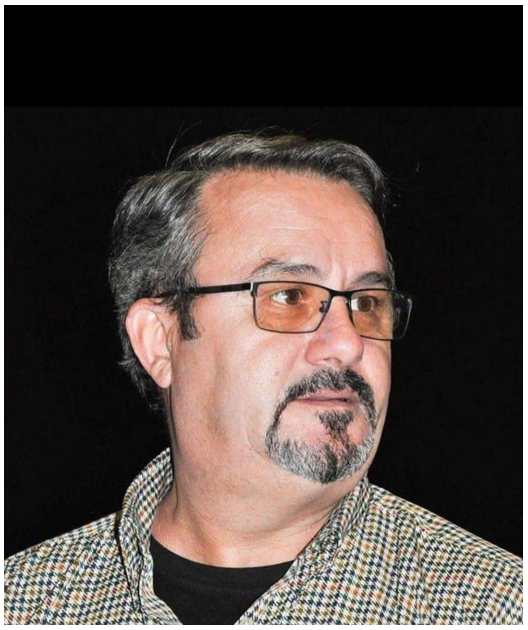

Sindicatul Național ”Forța Legii” - *Sindicatul de partea Ta!*

DESPRE ĂI BĂTRÂNI AI LU' ĂI BĂTRÂNI DE TOT

Nicolaie Tony Dincă

Pentru că, în conformitate cu unii ,,cercetători" ai limbii române din ultima vreme, niciun cuvânt din limba noastră nu mai provine din limba geto-dacilor, iar cele care par a fi de această origine, fie sunt clasate ca fiind de origine necunoscută, fie se afirmă că provin din limba albaneză sau din altă limbă din sfera tracă, m-am gândit să vă spun următoarea poveste.

Doi proto daco-romani, să zicem proto-Ion și proto-Mărin, ședeau într-o bună zi pe malul unui râu, lângă turma lor de mioare. N-aveau Facebook pe vremea aceea din cauză de lipsă de semnal și de aparatură adecvată iar preocuparea lor principală la momentul în care îi surprindem noi este anume aceea de a înfuleca o chestie albă provenită din închegarea laptelui. Ca delectare, priveau ca tâmpiții o pasăre de culoare albă cu ciocul lung care stătea într-un picior și tare se mai minunau cum reușește dumneaei să-și țină echilibrul pe piciorongul cu pricina.

— *De ce crezi tu că arătarea aceasta, care ni se prezentează chiar acum în fața ochilor, șade așa de îmbătoșată într-un picior? întrebă dintr-odată proto-Ion. Păi animalul ăla al nostru intitulat ooaie are patru picioare și tot se mai abate de la verticală uneori.*

— *Eu bănuiesc că șade într-un piciorong că pentru că rădică pe celălalt*, răspunse filozofal proto-Mărin.

— *Iacătă că la așacevașilea nici nu mă gândisem*, răspunse sincer proto-Ion.

Și cum ședeau uitându-se cu mirare la acel păsăroi numai ce se apropie de ei un nene îmbrăcat cam la fel ca și ei.

— *De unde vii, nene străin?* îndrăzni proto-Ion a-l întreba.

— *Iaca, vin din Albania, iubiți proprietari de oi,* răspunse veneticul.

— *Și ce cauți matale prin aceste pustietăți foarte încă necunoscute chiar și nouă?* întrebă și proto-Mărin, doar așa, ca să vadă noul venit că are și el limba la el.

— *Apăi dragilor, m-a trimis pe aceste plaiuri ancestral-mioritice unul din frații lui Moise cu directiva să vă denumesc oarecșce lucruri și animale și e musai s-o fac, că altfel mă lasă fără fudulii forevăr și mai ales, pentru totdeauna, ceea ce – trebuie să recunoașteți! – este foarte dureros de neliniștitor.*

— *Logic că e așa cum spui!* fu de acord întrutotul proto-Ion.

— *Păi și ce denumiri importante ai a ne oferi, dacă nu îți e cu supărare?* se arătă profund interesat proto-Mărin.

— *Uite, de exemplu: ce denumire are această mirifică pasăre cu ciocul lung care prinde broaște și alți batracieni chiar în aceste importante momente în proximitatea noastră învecinată?* întrebă albanezul cu o oarecare condescendență.

Cei doi onorabili crescători de animale se uitară unul spre altul, numai pentru a constata că fiecare dintre ei este la fel de tont ca și celălalt.

— *Apoi, taie-mă, omoară-mă și chiar blasfemiază-mă, dar nu știu în ruptul capului*, îndrăzni proto-Mărin.

— *Ei bine, dragii mei învățăcei profund necunoscători, țineți minte și de aici înainte să îi spuneți acestei păsări* **,,barză",** *pentru că asta este: barză. Sau, continuându-mi ingambamentul prelegerii mele, voiesc a vă întreba: acestei chestii albe, rezultate din închegarea laptelui, pe care voi prea pofticioși o înfulecați, cum îi spuneți domniile dumneavoastră?*

— *Nu îi spunem nicicum, că nu știm noi cum să-i zicem. Noi o facem și o mâncăm așa ca proștii, pe tăcute, că e tare bună. Uite, dacă vrei, poți să mănânci și matale. Ia cu ceapă și cu pită, pentru că mămăliga nu am inventat-o încă!* glăsui proto-Ion.

— *Vă mulțumesc respectuos! Știu și eu că e bună că doară e brânză și așa să îi spuneți de aici înainte! Dar un fel de brânză din aceea dulce, rezultată din fierberea zerului, nu aveți cumva domniile voastre?* se arată interesat vizitatorul.

— *Ba cum să nu?! Ia uite matale și din asta. Ia și gustă! Că e bună. Noi o facem și o mâncăm din moși-strămoși,* se băgă în vorbă si proto-Mărin.

— *Dar în mod indubitabil nici pe aceasta nu o denumiți în vreun fel, nu-i așa?* întrebă șugubăț urmașul ilirilor.

— *Așa e! Ne-ați prins și de data asta, recunoscu umilit proto-Ion. Cu toate că e bună, nu știm cum mama măsii să-i mai spunem.*

— *Apăi dragilor, de aici înainte urdă să îi ziceți!* îi îndemnă zangoveanul.

— *Așa om face nene…*

Și uite așa îi descusea prea învățatul profet albanez și îi tot învăța pe proto daco-români toate cuvintele pe care nu le știau. Dar ce credeți voi că bezmeticii ăia și-au notat ceva? Da' de unde?! Nu și-au notat nimic. Că dacă notau și ei ceva, găseau cercetătorii contemporani probe despre izvoarele limbii urmașilor lor. Ei și-au închipuit, în delăsarea lor tipică, faptul că toată lumea o să aprecieze așijderea atunci, dar și peste 2.000 de ani, că dacă atunci vorbeau aceeași limbă cu traco-ilirul din Albania și se înțelegeau între ei, nimeni nu se va mai gândi mai târziu că ei erau atât de proști încât limba o foloseau doar pentru a se hrăni și pentru a scoate felurite zgomote guturale. Vai de capul lor! Nici nu știau cu ce sunt îmbrăcați, cum se numesc lucrurile și fenomenele naturale din jurul lor. Au aflat de la alții cum se numesc toate astea. Te și miri cum au reușit să reziste peste veacuri cu atâția venetici pe capul lor care veneau, ba să construiască cetăți, ba să le fărâme, ba să-i învețe cum să vorbească, ba să-i jefuiască și ei – nimic. Tufe de Veneția! Noroc că au venit slavii, albanezii, cumanii, maghiarii și alții p-aci, că altfel protoromânii ăștia stăteau ca popândăii în fața istoriei, neștiind cum se numesc și pe ce lume se află. Vai de hârca lor!

www.dvlogistica.com
643 063 263

DV® Logistica

COLETE LA DOMICILIU

FĂRĂ TAXE SUPLIMENTARE

SPANIA - ROMÂNIA
ȘI RETUR

Tel. Spania
(0034) 643 063 263
(0034) 642 882 812
(0034) 642 882 805

infodvlogistica@gmail.com
facebook.com/dvlogistica
www.dvlogistica.com

Tel. România
(004) 0770 691 632
(004) 0778 354 838